

gemeente **Oosterhout**

**2e Concernrapportage
2014
(peildatum september)**

Oosterhout, 7 oktober 2014

Colofon

2^e concernrapportage 2014
Gemeente Oosterhout

Samenstelling
Gemeente Oosterhout
Postbus 10150
4900 GB Oosterhout

Inlichtingen
Tel: +14 0162
E-mail: stadhuis@oosterhout.nl
Internet: www.oosterhout.nl

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
1. Inleiding	4
2. Samenvattend beeld 2014 en bijsturing	5
2.1 Verwachte financiële resultaten 2014	5
2.2 Actueel begrotingsaldo 2014	7
2.3 Voorstel begrotingswijziging	7
3. Rapportage per programma	8
Programma 1 Bestuur / gemeenteraad	8
Programma 2 Bestuur/ College en Dienstverlening	9
Programma 3 Woonomgeving	10
Programma 4 Veilig	11
Programma 5 Verkeer & Mobiliteit	12
Programma 6 Natuur, Milieu & Afval	13
Programma 8 Werk & Inkomen	15
Programma 9 Programmering van de Stad	17
Programma 10 Onderwijs, Jeugd en Voorschool	18
Programma 11 Maatschappelijke zorg	19
Programma 12 Sport	21
Programma 13 Productondersteuning	22
Programma 14 Algemene dekkingsmiddelen	23
4. Personele kosten	25
5. Investeringskredieten	27
Bijlage 1 Administratieve begrotingswijzigingen	29
Bijlage 2 Actualisaties begroting	30
Bijlage 3 Investerings	31
Bijlage 4 Resultaten 2^e corap nieuwe begrotingsstructuur	35
Bijlage 5 Conversietabel nieuwe begrotingsstructuur	37
Meerjarenperspectief Grondexploitaties (MPG)	53
1. Samenvatting	55
2. Ontwikkelingen grondexploitaties	56
2.1. Inleiding	56
2.2. Ontwikkelingen algemeen	57
3. Risico's	62
3.1. Bepaling risico's	62
3.2. Risicomanagement	62
3.3. Weerstandsvermogen	65
3.4. Liquiditeitsprognose MPG	66
Bijlage 1: Totaal project uitgaven en inkomsten	68
Bijlage 2: Informatie betreffende ontwikkeling verkoopprijzen woningen	69
Bijlage 3: Informatie betreffende prognoses diverse instanties	71
Bijlage 4: Totaal project prognose toekomstige uitgaven en inkomsten	73
Bijlage 5: Projectinformatie per project	74

1. Inleiding

Tussentijds informeert het college de raad twee maal per jaar door middel van de concernrapportages over de realisatie van de begroting van de gemeente over de eerste vier respectievelijk de eerste acht maanden van het begrotingsjaar.

De voorliggende tweede concernrapportage, die gaat over de eerste acht maanden van het begrotingsjaar 2014, wordt in oktober 2014 aan de raad aangeboden en wordt behandeld in de raadsvergadering van november 2014. De concernrapportage is financieel van aard en bevat in principe de verwachte afwijkingen ten opzichte van de begroting die groter zijn dan € 50.000 op productniveau.

Conclusies rapportage

Het financiële beeld uit deze rapportage is € 2,6 miljoen positief. Betrek hierbij op het beginsaldo van de begroting 2014 (€ 674.000), waarmee we voor 2014 op een verwacht voordeel van € 3,2 miljoen uit zullen komen.

Dit voordeel is voornamelijk incidenteel van aard. De posten die een structurele doorwerking hebben zijn nagenoeg allemaal reeds verwerkt in de meerjarenbegroting 2015.

In de 1^e concernrapportage werd nog een negatief saldo van bijna 4 ton verwacht. De verschillen tussen de 1^e en de 2^e corap worden op de programma's nader toegelicht. Op hoofdlijnen liggen de voornaamste verschillen in de prognoses van:

- de algemene uitkering welke van € 456.000 nadelig in de 1^e corap verandert naar € 942.000 voordelig in 2^e corap (bijna € 1,4 miljoen voordeliger);
- Individuele voorzieningen WMO € 500.000 voordeel in 2^e corap;
- WWB (inkomensregeling en re-integratie) € 650.000 in 2^e corap;
- Vrijval balanspost meeneemregeling re-integratie € 223.818.

U krijgt deze 2^e corap gelijktijdig met de begroting 2015 aangeboden. De begroting en de 2^e corap zijn nauw met elkaar verbonden waar het gaat om financiële afwijkingen in 2014 en de vraag of deze voor de begroting 2015 relevant zijn. De begroting 2015 is opgebouwd rondom de zes thema's uit het coalitieakkoord. Deze corap is echter nog gebaseerd op de 14 programma's uit de begroting 2014. Daarom is in bijlage 4 van deze corap een conversietabel opgenomen, waarin te zien is hoe de verwachte verschillen passen in de nieuwe begrotingsstructuur.

Middels deze rapportage wordt voorgesteld om een tweetal begrotingswijzingen op te stellen. Eén wijziging betreft het administratief overhevelen van budgetten en is per saldo neutraal. De tweede wijziging betreft het toekennen van specifieke onderdelen van de algemene uitkering en het onttrekken van het boekverlies op slotje Brakestein uit de reserve boekwaarde panden. Een toelichting hierop is opgenomen in de programma's.

Oosterhout, oktober 2014

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN OOSTERHOUT

2. Samenvattend beeld 2014 en bijsturing

2.1 Verwachte financiële resultaten 2014

Er wordt op het moment van het opstellen van deze concernrapportage een totaal voordelig resultaat verwacht van **€ 2,6 miljoen**. Dit is inclusief de volgende grote voordelen:

- o Hogere algemene uitkering € 942.000;
- o Lagere kosten individuele voorzieningen WMO € 500.000;
- o Inkomensregeling WWB € 450.000;
- o Vrijval stelposten € 348.000;
- o Minimabeleid € 315.000;
- o Vrijval verplichting meeneemregeling re-integratie € 223.818;
- o Re-integratiebeleid WWB € 200.000;
- o Subsidie externe veiligheid € 90.000;

Hiermee wordt een voordeel verklaard van ruim € 3 miljoen.

en inclusief de volgende grote nadelen:

- Niet realiseren ombuiging evenementen € 120.000;
- Niet realiseren ombuiging omvormen heesters naar gazon € 100.000;
- Hogere onderhoudskosten tractiemiddelen € 80.000;
- Lagere inkomsten zwembad de Blikken € 70.000;

Hiermee wordt een voordeel verklaard ten opzichte van de begroting van € 2,6 miljoen.

Verder vestigen we de aandacht op een aantal bijzondere posten welke per saldo neutraal zijn of binnen de zogenaamde “gesloten systemen” vallen:

- Binnen *afvalinzameling* wordt in 2014 een nadeel verwacht van € 84.000 hetgeen uit de egalisatievoorziening afvalstoffenheffing zal worden onttrokken.
- Binnen *riolering* wordt in 2014 een nadeel verwacht van € 50.000 hetgeen uit de egalisatievoorziening rioolheffing zal worden onttrokken.
- Binnen parkeren wordt ten opzichte van de begroting een nadeel verwacht van € 50.000. Dit betekent dat er naar verwachting in 2014 een lagere storting in het parkeerfonds zal worden gerealiseerd.

Per programma zijn de volgende verwachte afwijkingen zichtbaar. Als structureel zijn aangemerkt de afwijkingen waarmee in de begroting 2014 nog geen rekening is gehouden (positieve bedragen zijn nadelen).

Bedragen x € 1.000

Programma	Afwijking 1 ^e corap	Afwijking 2 ^e corap	Waarvan incidenteel	Waarvan structureel
1. Bestuur & Gemeenteraad	-	-	-	-
2. Bestuur, College & Dienstverlening	-	50	50	-
3. Woonomgeving	86	84	84	-
4. Veilig "Openbare orde en veiligheid"	-	-	-	-
5. Verkeer & Mobiliteit	-	0	0	-
6. Natuur, milieu en afval	40	-50	-50	-
7. Bouwen en wonen	-	-	-	-
8. Werk en inkomen	-164	-965	-665	-300
9. Programmering van de stad	120	120	120	-
10. Onderwijs, jeugd en voorschool	90	4	26	-22
11. Maatschappelijke zorg	-54	-500	-500	-
12. Sport	-	70	70	-
13. Productondersteuning	-50	100	100	-
14. Algemene dekkingsmiddelen	141	-1.514	-1.514	-
Personele kosten	179	0	0	-
Doorberekende kosten	-	-	-	-
Totaal exploitatie	387	-2.601	-2.279	-322
Begrotingssaldo 2014	-674	-674	-	-
Totaal resultaat exploitatie	-287	-3.275	-2.279	-322

Conclusie:

Het financiële beeld uit deze rapportage is € 2,6 miljoen positief. Voor een toelichting op de posten welke dit verschil veroorzaken wordt verwezen naar de rapportage per programma.

Doorkijk naar 2015 en verder:

Verreweg de meeste posten in deze corap welke een structureel karakter hebben, zijn reeds als actualisatie betrokken bij het opstellen van de begroting 2015 e.v. Vandaar dat de resultaten voor 2014 nagenoeg allemaal als incidenteel zijn aangemerkt. De posten die nu nog als structureel zijn aangemerkt zijn nog niet meegenomen in de begroting 2015 en kennen een structurele, positieve doorwerking.

2.2 Actueel begrotingssaldo 2014

De programmabegroting 2014, zoals deze in november 2013 is vastgesteld, sloot met een saldo van € 674.000 positief. Onderstaande tabel geeft inzicht hierin per programma:

Programma	Saldo begroting 2014	Begrotingswijzigingen 2014	Nieuw Saldo 2014
1 Bestuur & Gemeenteraad	1.174	15	1.189
2 Bestuur, College & Dienstverlening	5.188	331	5.519
3 Woonomgeving	10.593	0	10.593
4 Veilig	4.932	57	4.989
5 Verkeer & Mobiliteit	912	0	912
6 Natuur, Milieu & Afval	502	270	772
7 Bouwen & Wonen	1.873	63	1.936
8 Werk & Inkomen	7.465	228	7.693
9 Programmering van de Stad	5.172	-37	5.136
10 Onderwijs, Jeugd & Voorschool	7.157	-23	7.134
11 Maatschappelijke zorg	13.466	-48	13.418
12 Sport	5.468	5	5.473
13 Productondersteuning	1.236	10	1.246
14 Algemene dekkingsmiddelen	-65.260	-662	-65.923
Subtotaal programma's	-122	209	87
Storting in reserves	3.781	122	3.902
Onttrekking aan reserves	4.333	331	4.664
Totaal resultaat	-674	0	-674

2.3 Voorstel begrotingswijziging

Voorgesteld wordt om op basis van deze concernrapportage twee begrotingswijzigingen te maken.

Administratieve correcties

Eén wijziging welke het gevolg is van administratieve wijzigingen (zie bijlage 1). Per saldo is het totaal budgettair neutraal.

Actualisaties begroting

Tot slot wordt nog een begrotingswijziging voorgesteld (Bijlage 2). Ook deze wijziging is per saldo neutraal. Dit betreft de posten:

- Sociale wijkteams € 20.000: Als onderdeel van de integratie-uitkering WMO zijn extra middelen ontvangen voor de sociale wijkteams.
- Mantelzorg € 20.000: Er worden extra middelen beschikbaar gesteld voor het ontwikkelen van activiteiten om de mantelzorgondersteuning naar een hoger niveau te tillen.
- Jeugdzorg € 87.708: in de mei-circulaire is extra geld beschikbaar gekomen voor de invoeringskosten transitie jeugdzorg.
- Koopkrachttegemoetkoming € 174.000. Huishoudens met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum hebben in 2014 recht op een koopkrachttegemoetkoming.
- Onttrekken van boekwaardeverlies en bijkomende kosten (€ 525.000) als gevolg van de verkoop van Slotje Brakestein aan de bestemmingsreserve boekwaarde panden.

3. Rapportage per programma

Programma 1 Bestuur / gemeenteraad

Financiële afwijkingen 2014

Omschrijving	Saldo primitieve begroting 2014	Begrotings- wijzigingen 2014	Saldo begroting 2014	Afwijking 2014 1e Corap	Afwijking 2014 2e Corap
Kosten van de gemeenteraad	604	15	619	-	-
Griffie	536	-	536	-	-
Rekenkamer	33	-	33	-	-
Totaal	1.174	15	1.189	-	-

Korte toelichting begrotingswijzigingen

De begrotingswijziging bij de raad betreft het toevoegen van € 15.000 vanuit de post onvoorzien ten behoeve van noodzakelijke aanpassingen aan het RIS.

Korte toelichting financiële afwijkingen

Binnen dit programma worden geen grote afwijkingen verwacht.

Programma 2 Bestuur/ College en Dienstverlening

Financiële afwijkingen 2014

Omschrijving	Saldo primitieve begroting 2014	Begrotingswijzigingen 2014	Saldo begroting 2014	Afwijking 2014 1e Corap	Afwijking 2014 2e Corap
College	965	-	965	-	-
Bestuurs- en management ondersteuning	2.011	-	2.011	-	-
Intergemeentelijke samenwerking	417	-	417	-	-
Publieksdiensten	1.630	-	1.630	-	50
Klant Contact Centrum	83	-	83	-	-
Dienstverlening	82	331	413	-	-
Totaal	5.188	331	5.519	-	50

Korte toelichting begrotingswijzigingen

De wijziging bij dienstverlening betreft het toevoegen van de restantbudgetten van 2013 voor de projecten vanuit de businesscase dienstverlening. Dekking tot uit de bestemmingsreserve dienstverlening in programma 14.

Korte toelichting financiële afwijkingen

Publieksdiensten

De opbrengsten voor het eigen aandeel voor de gemeente voor de rijbewijzen lopen achter op de begroting. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door het feit dat begroot is op tarief 2013 (36,50) terwijl na het vaststellen van de begroting de tarieven naar beneden zijn bijgesteld (28,78). De begrote aantallen (3.900) worden naar verwachting wel gehaald.

Programma 3 Woonomgeving

Financiële afwijkingen 2014

Omschrijving	Saldo primitieve begroting 2014	Begrotings- wijzigingen 2014	Saldo begroting 2014	Afwijking 2014 1e Corap	Afwijking 2014 2e Corap
Buurt- en wijkbeheer	371	-	371	-14	-14
Speelvoorzieningen	423	-	423	-	0
Openbaar groen	3.590	60	3.650	100	128
Wegen	4.888	-60	4.828	-	-30
Openbare verlichting	1.131	-	1.131	-	-
Bestrijding van gladheid	190	-	190	-	-
Totaal	10.593	0	10.593	86	84

Korte toelichting begrotingswijzigingen

Tussen de producten wegen en openbaar groen heeft een overheveling van budget plaatsgevonden. Deze komt voort uit de 1^e corap 2014.

Korte toelichting financiële afwijkingen

Buurt- en wijkbeheer

Het IBOR budget voor 2014 zal niet geheel nodig zijn; dit levert € 14.000 voordeel op.

Speelvoorzieningen

Dit budget wordt overschreden met naar verwachting € 53.000. Dit zal leiden tot een even grote onttrekking uit de bestemmingsreserve Buiten Spelen.

Openbaar groen

Als gevolg van de late start omvormen heesters naar gazon wordt de bezuinigingstaakstelling van € 100.000 in 2014 niet gerealiseerd.

Daarnaast is een deel van de kosten (€ 27.500) van de aanleg van de vijver aan het Slotjesveld ten laste van dit budget gekomen. Dit was niet begroot.

Wegen

De totaal verwachte kosten voor onkruidbestrijding verhardingen vallen in 2014 zo'n € 30.000 lager uit dan begroot.

Programma 4 Veilig

Financiële afwijkingen 2014

Omschrijving	Saldo primitieve begroting 2014	Begrotings- wijzigingen 2014	Saldo begroting 2014	Afwijking 2014 1e Corap	Afwijking 2014 2e Corap
Integrale veiligheid	871	-	871	-	-
Vergunningverlening openbare orde & veiligheid	1.091	67	1.158	-	-
Regionale brandweer	2.970	-10	2.960	-	-
Totaal	4.932	-10	4.989	-	-

Korte toelichting begrotingswijzigingen

Bij openbare orde & veiligheid is middels de 1° corap € 67.000 toegevoegd vanuit de stelpost prijscompensatie voor de premie van de aansprakelijkheidsverzekering gemeenten welke is gestegen als gevolg van een nieuwe aanbesteding.

De begrotingswijziging bij regionale brandweer heeft betrekking op het budget voor onderhoud van de voormalige brandweerkazerne aan het Slotjesveld; deze middelen zijn overgeheveld naar programma 13.

Korte toelichting financiële afwijkingen

Binnen dit programma worden geen grote afwijkingen verwacht.

Programma 5 Verkeer & Mobiliteit

Financiële afwijkingen 2014

Omschrijving	Saldo primitieve begroting 2014	Begrotingswijzigingen 2014	Saldo begroting 2014	Afwijking 2014 1e Corap	Afwijking 2014 2e Corap
Openbaar vervoer	20	-	20	-	-
Verkeer	1.315	-	1.315	-	-
Parkeren	-423	-	-423	-	0
Totaal	912	-	912	-	0

Korte toelichting begrotingswijzigingen

Geen begrotingswijzigingen.

Korte toelichting financiële afwijkingen

Parkeren

De opbrengsten uit parkeren blijven a.g.v. minder bezoekersaantallen en het afschaffen van de koopzondag naar verwachting achter met € 50.000 (waarvan € 20.000 automaten en € 30.000 naheffingen). Aangezien parkeren een gesloten systeem betreft waarin kosten en opbrengsten worden verrekend met het parkeerfonds, is het netto-effect op de exploitatie nihil.

Programma 6 Natuur, Milieu & Afval

Financiële afwijkingen 2014

Omschrijving	Saldo primitieve begroting 2014	Begrotingswijzigingen 2014	Saldo begroting 2014	Afwijking 2014 1e Corap	Afwijking 2014 2e Corap
Milieu beleid en beheer	2.006	270	2.276	40	-50
Afvalverwijdering	-866	-	-866	-	0
Riolering	-889	-	-889	-	0
Waterhuishouding	251	-	251	-	-
Totaal	502	270	772	40	-50

Korte toelichting begrotingswijzigingen

Bij het product milieubeleid en beheer is € 270.000 toegevoegd. Middels de algemene uitkering zijn extra middelen ontvangen in het kader van provinciale taken vergunningverlening, toezicht en handhaving die van de provincie worden overgeheveld naar de gemeenten. Dit betreft taken die voorheen door de provincie werden uitgevoerd, maar naar de OMWB overgaan.

Korte toelichting financiële afwijkingen

Milieu beleid en beheer

Per saldo kent dit product naar verwachting een voordeel van € 50.000. Dit bestaat uit twee posten. Het rijk heeft schatkistbankieren per 1 januari 2014 verplicht gesteld voor alle decentrale overheden. De Gemeenschappelijke Regeling Nazorg gesloten stortplaatsen Bavel-Dorst en Zevenbergen moet ook hieraan voldoen. Dit resulteert in een terugval in het rendement. Hierdoor ontstaat een tekort, dat door deelnemende gemeenten moet worden aangevuld. Voor de gemeente Oosterhout komt dit in 2014 naar verwachting neer op zo'n € 40.000. In meerjarenperspectief loopt dit bedrag naar verwachting op. Dit is reeds meegenomen in de begroting 2015.

Daarnaast is er een subsidie ontvangen voor externe veiligheid, die niet in begroting opgenomen was. De kosten waren al wel geraamd, dus deze ontvangst is een meevaller van € 90.000. Dit verklaart ook het verschil in de verwachte afwijking tussen de 1^e en de 2^e corap.

Afvalverwijdering

Binnen afvalverwijdering is sprake van een verwacht nadeel van zo'n € 84.000. Dit betreft:

- Niet realiseren ombuiging splitsing GF- en T-fractie: € 160.000 nadelig. Deze ombuiging is achterhaald door de invoering van diftar en uit sorteeranalyses blijkt GFT afval lager % composteerbaar materiaal te bevatten en tevens teveel vervuiling;
- Specialistisch advies (advocaatkosten i.v.m. Attero, advies stroomlijning) € 73.000 nadelig;
- Hogere opbrengst afvalstoffenheffing (frequentie & gewicht): € 71.000 voordelig;
- Hogere opbrengst kunststofinzameling door hoger aanbod: € 50.000 voordelig;
- Lagere storkosten restafval door lager aanbod: € 50.000 voordelig;
- Hogere storkosten GFT door hoger aanbod: € 23.000 nadelig.

Riolering

In 2014 wordt een nul inspectie en waar nodig reiniging van pompen en gemalen uitgevoerd. Met de gegevens verkregen uit deze inspectie wordt een nieuw beheersysteem gevuld. Op basis van de aanbesteding en daarnaast de eventuele reparaties, wordt een nadeel verwacht van € 50.000.

Zowel de afvalverwijdering als riolering betreffen zogenaamde 'gesloten circuits'. Dit betekent dat het werkelijk gerealiseerde nadeel wordt onttrokken aan de egalatievoorzieningen. Hierdoor is het effect op de exploitatie voor deze producten neutraal.

Programma 7 Bouwen & Wonen

Financiële afwijkingen 2014

Omschrijving	Saldo primitieve begroting 2014	Begrotings- wijzigingen 2014	Saldo begroting 2014	Afwijking 2014 1e Corap	Afwijking 2014 2e Corap
Grondexploitatie	26	-	26	-	-
Monumentenbeleid en archeologie	101	8	109	-	-
Bouwvergunningen	278	-	278	-	-
Volkshuisvestingsbeleid	11	-	11	-	-
Stedelijke ontwikkeling	833	55	888	-	-
Structuur- en bestemmingsplannen	580	-	580	-	-
Beheer van gronden en gebouwen	44	-	44	-	-
Totaal	1.873	63	1.936	-	-

Korte toelichting begrotingswijzigingen

Bij het product stedelijke ontwikkeling is € 55.000 toegevoegd vanuit de post onvoorzien (programma 14) voor een bodemsanering in Dorst.

Bij monumenten & archeologie is vanuit de post onvoorzien € 7.500 voor onderzoek Catharinadal toegevoegd.

Korte toelichting financiële afwijkingen

Binnen dit programma worden geen grote afwijkingen verwacht.

Voor een toelichting op de kosten en opbrengsten binnen de grondexploitaties wordt verwezen naar het bijgevoegde MPG (Meerjaren Perspectief Grondexploitaties).

Programma 8 Werk & Inkomen

Financiële afwijkingen 2014

Omschrijving	Saldo primitieve begroting 2014	Begrotingswijzigingen 2014	Saldo begroting 2014	Afwijking 2014 1e Corap	Afwijking 2014 2e Corap
Re-integratiebeleid	1.102	-	1.102	126	-200
Minimabeleid	1.679	175	1.854	-290	-315
Inkomensregelingen	2.352	-	2.352	-	-450
Sociale zekerheid	1.397	-	1.397	-	-
Ondernemen	449	-	449	-	-
Nutsvoorzieningen	100	-	100	-	-
Recreatie en toerisme	117	-	117	-	-
Inburgering	270	48	318	-	-
Totaal	7.465	228	7.693	-164	-965

Korte toelichting begrotingswijzigingen

Bij minimabeleid zijn middels de 1^e corap extra middelen toegevoegd voor kwetsbare doelgroepen en armoedebestrijding die via de algemene uitkering zijn ontvangen (€ 175.000).

De begrotingswijziging bij inburgering betreft eveneens extra middelen die via de algemene uitkering zijn ontvangen en middels de 1^e corap 2014 zijn toegevoegd aan dit product.

Korte toelichting financiële afwijkingen

Re-integratiebeleid

De voorlopige rijksbijdrage voor het onderdeel re-integratie is € 1,478 miljoen. Dit is € 180.000 meer dan 2013. Er wordt actief ingezet om deze middelen effectief in te zetten. Desondanks zal er naar verwachting circa € 200.000 worden onderschreden.

In de 1^e corap werd nog een nadeel op de WAVA verwacht ten opzichte van onze begroting. Dit is inmiddels niet meer het geval. Naar verwachting zal het tekort bij WAVA in 2014 een minder negatief uitvallen als geraamd. In de begroting 2014 is een gemeentelijke bijdrage van € 801.000 geraamd.

Minimabeleid

Op gebied van schuldhulpverlening wordt een voordeel verwacht van € 140.000. Dit is iets lager dan het voordeel dat bij de 1^e corap werd verwacht.

Daarnaast zijn in 2014 wederom extra middelen beschikbaar gesteld voor kwetsbare doelgroepen en armoedebestrijding. Ondanks extra inspanningen is de verwachting dat deze gelden niet helemaal worden benut. Het minimabudget inclusief de extra gelden is voldoende om op een goede manier het minimabeleid uit te voeren. Kwetsbare groepen zijn in dit beleid meegenomen. Hier is door het aannemen van een motie over de armoedegelden nog een extra bedrag bijgekomen (€ 175.000). Vanuit het minimabudget (incl het armoedegeld) wordt dit jaar nog wel het opzetten van het samenwerkingspact Oosterhout en bijbehorende acties gefinancierd (zoals bijv nu al het aanbieden van lespakketten voor basisonderwijs).

Voor dit jaar wordt verwacht in het kader van de volwassenenparticipatie te bereiken dat er met korting gesport kan worden en zwembadabonnementen worden aangeboden. Kosten hiervoor zijn nog niet exact in te schatten.

Een groot deel van het huidige voordeel binnen het minimabeleid lijkt een structureel karakter te hebben.

Inkomensregelingen

De prognose op dit moment voor 2014 is dat er gemiddeld 933 uitkeringen (a € 15.200 gemiddelde uitkering) verstrekt zullen worden. In de begroting is uitgegaan van gemiddeld 950 uitkeringen a € 14.500. De inkomsten van het Rijk die hiertegenover staan zijn inmiddels vastgesteld op € 14,0 miljoen. De begrote rijks gelden voor 2014 waren € 12,8 miljoen. Dit betekent een overschrijding van de uitgaven t.o.v. de rijks ontvangsten van circa € 200.000. Echter in de begroting is rekening gehouden met een tekort van € 900.000, waardoor we een onderschrijding t.o.v. de begroting verwachten van circa € 700.000. Daarnaast zijn er nog een aantal projecten gefinancierd vanuit de rijksbijdrage voor een bedrag van € 250.000. Hierdoor verwachten we op dit product per saldo zo'n € 450.000 voordelig uit te komen. Bij de 1^e corap kon nog geen goede inschatting van deze post gemaakt worden en was daarom toen nog niet meegenomen.

Begrotingswijziging

Koopkrachttegemoetkoming € 174.000. Via de algemene uitkering zijn extra gelden ontvangen voor koopkrachttegemoetkoming. Huishoudens met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum hebben in 2014 recht op een koopkrachttegemoetkoming. De uitvoering van deze maatregel wordt voornamelijk belegd bij de gemeenten. Voorgesteld wordt om deze extra middelen toe te voegen aan het minimabeleid.

Programma 9 Programmering van de Stad

Financiële afwijkingen 2014

Omschrijving	Saldo primitieve begroting 2014	Begrotingswijzigingen 2014	Saldo begroting 2014	Afwijking 2014 1e Corap	Afwijking 2014 2e Corap
Evenementen	130	-	130	120	120
Bibliotheek	1.680	-	1.680	-	-
Subsidies kunst en cultuur	303	-	303	-	-
Onderhoud kunst en cultuur	11	-	11	-	-
Kunstbevordering en -voorwerpen	205	-	205	-	-
Cultuurnota	112	-	112	-	-
Theater "De Bussel"	1.674	-	1.674	-	-
Jongeren centrum "Outflow"	37	-37	0	-	-
H19 Centrum voor de kunsten	786	-	786	-	-
Musea en archieven	235	-	235	-	-
Totaal	5.172	- 37	5.135	120	120

Korte toelichting begrotingswijzigingen

De begrotingswijziging bij outflow betreft het administratief overhevelen van de gebouwkosten van het pand aan de Sperwerstraat vanuit de 1^e corap naar programma 13 (gebouwenbeheer).

Korte toelichting financiële afwijkingen

Evenementen

De ombuigingen op het gebied van evenementen zijn tot op heden nog niet gerealiseerd, hierdoor gaat de taakstelling in 2014 niet gehaald worden. Dit betreft de ondersteuning evenementen (€ 100.000) en het doorrekenen van de kosten van de stroomkasten (€ 20.000). Deze ombuiging is in de begroting 2015 inmiddels geschrappt. Er wordt gewerkt aan een nieuw voorstel voor mogelijke ombuigingen op dit gebied. Dit voorstel zal bij de perspectiefnota 2016 worden betrokken.

Programma 10 Onderwijs, Jeugd en Voorschool

Financiële afwijkingen 2014

Omschrijving	Saldo primitieve begroting 2014	Begrotingswijzigingen 2014	Saldo begroting 2014	Afwijking 2014 1e Corap	Afwijking 2014 2e Corap
Jeugdwelzijn	267	-	267	-	-
Jeugdzorg	775	-38	737	-	-
Kinderopvang en voorschoolse opvang	31	-	31	-	-
Onderwijshuisvesting	3.700	-	3.700	90	4
Onderwijs (achterstanden) beleid	1.387	-	1.387	-	-
Leerlingenvervoer	997	15	982	-	-
Totaal	7.157	- 23	7.134	90	4

Korte toelichting begrotingswijzigingen

Bij het product jeugdzorg heeft middels de 1^e corap een administratieve overheveling van de middelen vanuit het CJG naar beleid gezondheidszorg (programma 11) plaatsgevonden voor extra contactmomenten van de GROGZ.

Bij leerlingenvervoer heeft bij de 1^e corap prijscompensatie plaatsgevonden conform de NEA-richtlijn.

Korte toelichting financiële afwijkingen

Onderwijshuisvesting

Bij de begroting zijn de kapitaallasten voor de investeringen in De Wissel niet meegenomen, hierop wordt in 2014 reeds afgeschreven. Dit levert een nadeel van € 44.000 op.

Daarnaast wordt een pand aan de Ridderstraat m.i.v. juli verhuurd aan de bestuursorganisatie van Delta onderwijs. Dit levert € 22.000 meer huur op dan momenteel in de begroting is meegenomen. Dit werkt structureel door.

Tot slot is sprake van lagere kosten voor onderhoud en verzekering van het pand aan de Ridderstraat (€ 18.000).

Programma 11 Maatschappelijke zorg

Financiële afwijkingen 2014

Omschrijving	Saldo primitieve begroting 2014	Begrotingswijzigingen 2014	Saldo begroting 2014	Afwijking 2014 1e Corap	Afwijking 2014 1e Corap
WMO - algemeen	145	-	145	-	-
WMO – Bevorderen leefbaarheid en sociale samenhang	161	-	161	-	-
WMO – preventief ondersteunen jeugd	1.026	-	1.026	-	-
WMO – informatie, advies en ondersteuning	286	-60	226	-	-
WMO – ondersteunen vrijwilligers en informele zorg	347	-	347	-	-
WMO – maatschappelijke opvang en zorg	683	10	693	-	-
WMO – bevorderen maatschappelijk verkeer	1.044	-87	957	-	-
WMO – individuele voorzieningen	8.343	50	8.393	-	-500
WMO – compensatieplicht	110	-	110	-	-
Welzijns- en maatschappelijk werk	118	-	118	-	-
Communicatie	25	-	25	-	-
Gezondheidszorg	1.146	38	1.184	-54	-
Lijkbezorging	33	-	33	-	-
Totaal	13.466	- 48	13.418	-54	-500

Korte toelichting begrotingswijzigingen

Vanuit informatie, advies en ondersteuning is € 50.000 beschikbaar gesteld voor een onderzoek van Mee (de organisatie van vraagverheldering en toeleiding tot voorzieningen voor het sociale domein). Dit budget is opgenomen bij de individuele voorzieningen. Daarnaast heeft er een overheveling plaats gevonden van € 10.000 voor collectieve preventie (naar maatschappelijke opvang en zorg).

Bij bevorderen maatschappelijk verkeer zijn de kapitaallasten van Outflow (€ 86.000) overgeheveld naar programma 13, omdat het zijn functie als jongerencentrum heeft verloren.

Bij gezondheidszorg zijn middels de 1^e corap middelen voor extra contactmomenten van de Gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Adolescenten West-Brabant (GROGZ) toegevoegd. Deze zijn afkomstig uit programma 10.

Korte toelichting financiële afwijkingen

WMO – individuele voorzieningen

Naar verwachting zal zo'n € 500.000 worden onderschreden op het totale budget individuele voorzieningen van € 8,3 miljoen. Dit verwacht voordeel ligt voornamelijk in de grote woningaanpassingen welke niet te sturen zijn, rolstoelvoorzieningen en huishoudelijke verzorging. Bij de 1^e corap 2014 was het

nog niet mogelijk een goede inschatting van deze post te maken; dit is te vroeg in het jaar om bepaalde trends te kunnen ontdekken.

Het verwachte voordeel bij gezondheidszorg met betrekking tot de inspecties kinderopvang welke in de 1^e corap is gemeld zal niet optreden. Weliswaar zijn de kosten voor inspecties kinderopvang lager, maar er is sprake van hogere kosten op andere onderdelen binnen dit product.

Begrotingswijzigingen

Binnen dit programma worden een drietal begrotingswijzigingen voorgesteld. Alle drie hebben te maken met extra ontvangen middelen via de algemene uitkering.

- *Sociale wijkteams € 20.000: Als onderdeel van de integratie-uitkering WMO zijn extra middelen ontvangen voor de sociale wijkteams. Deze zijn specifiek bedoeld voor de ontwikkeling van de sociale wijkteams en het leggen van de verbinding naar de medische sector.*
- *Mantelzorg € 20.000: Er worden extra middelen beschikbaar gesteld voor het ontwikkelen van activiteiten om de mantelzorgondersteuning naar een hoger niveau te tillen. Het is de bedoeling dat met deze middelen een merkbare verbetering van de ondersteuning van de individuele mantelzorger in de gemeente wordt gerealiseerd.*
- *Jeugdzorg € 87.708: in de mei-circulaire is extra geld beschikbaar gekomen voor de invoeringskosten transitie jeugdzorg. Voorgesteld wordt om deze toe te kennen.*

Programma 12 Sport

Financiële afwijkingen 2014

Omschrijving	Saldo primitieve begroting 2014	Begrotingswijzigingen 2014	Saldo begroting 2014	Afwijking 2014 1e Corap	Afwijking 2014 2e Corap
Sport	617	5	622	-	-
Sportaccommodaties buiten	1.502	-	1.502	-	-
Sportaccommodaties binnen	1.200	-	1.200	-	-
Zwembaden	2.148	-	2.148	-	70
Totaal	5.468	5	5.473	-	70

Korte toelichting begrotingswijzigingen

Bij het product sport is middels de 1^e corap conform de motie van de raad bij de behandeling van de sportnota in oktober 2013 € 5.000 toegevoegd voor het sportgala. Deze middelen komen uit de stelpost ombuigingen.

Korte toelichting financiële afwijkingen

Zwembaden

De inkomsten van zwembaden lopen achter bij wat er verwacht werd. Naar verwachting zal er zo'n € 70.000 minder binnenkomen dan begroot.

Vanaf september 2013 zijn de sterk teruglopende zwemlessen van de Blikken stop gezet. Een deel hiervan wordt gecompenseerd door verhuur aan derden. De toenmalige klanten zijn overgezet naar zwembad Arkendonk. Door de beperkte zwemwater capaciteit op zwembad Arkendonk leidt de overheveling van de zwemlessen niet tot een substantiële omzet verhoging op Arkendonk.

Verder zijn er minder inkomsten bij recreatieoord de Warande.

Programma 13 Productondersteuning

Financiële afwijkingen 2014

Omschrijving	Saldo primitieve begroting 2014	Begrotingswijzigingen 2014	Saldo begroting 2014	Afwijking 2014 1e Corap	Afwijking 2014 2e Corap
Personeel & organisatie	1.467	-	1.467	-	-
ICT en telecom	3.599	-	3.599	-	-
Inkoop	264	-	264	-	-
Vastgoed	2.547	10	2.557	-	-40
Algemeen	-7.878	-	-7.878	-50	140
Bestuurs- & managementondersteuning	856	-	856	-	-
GEO-informatie	381	-	381	-	-
Totaal	1.236	10	1.247	-50	100

Korte toelichting begrotingswijzigingen

De begrotingswijziging bij vastgoed heeft betrekking op het onderhoud van de voormalige brandweerkazerne aan het Slotjesveld. Deze middelen zijn hiernaartoe overgeheveld vanuit programma 4.

Korte toelichting financiële afwijkingen

Vastgoed

Er is sprake van minder onderhoudskosten van het stadhuis, omdat veel kosten momenteel via het krediet noodzakelijk onderhoud stadhuis lopen. Hierdoor wordt € 40.000 voordeel verwacht.

Algemeen

Bij de 1^e corap werd een verwacht voordeel gemeld op belastingen van zo'n € 50.000. Deze zal niet worden gerealiseerd, vanwege een extra bijdrage aan de BWB.

Binnen het product tractie wordt een totaal nadeel verwacht van zo'n € 80.000. Dit wordt met name veroorzaakt door hogere onderhoudskosten omdat veel tractiemiddelen aan het eind van hun technische levensduur zitten.

Daarnaast wordt binnen het product facility een opgelegde taakstelling m.b.t. het bedrijfsrestaurant dit jaar niet volledig gerealiseerd. Naar verwachting zal deze taakstelling volgend jaar wel gerealiseerd kunnen worden. Dit levert een eenmalig nadeel op van € 60.000.

Begrotingswijziging

In 2014 heeft zich een koper gemeld voor slotje Brakestein. De boekwaarde die in 2014 op het slotje rust bedraagt € 1.300.000. Verkoop van het slotje tegen het huidige bod betekent een verlies voor de gemeente Oosterhout op de boekwaarde van € 425.000. Hierbij dient ook nog rekening gehouden te worden met bijkomende kosten ter hoogte van € 100.000. Deze omvatten de aanlegkosten van de overeengekomen parkeerplaatsen, de courtage van de makelaar en de kosten voor de oplossing van de aanwezige bodemverontreiniging.

Voorgesteld wordt om dit totale verlies van € 525.000 in 2014 ten laste van de bestemmingsreserve boekwaarde panden te brengen. Deze reserve is met dit doel gecreëerd. Eind 2014 kent deze reserve een hoogte van € 1.559.000. Wanneer het gerealiseerde boekverlies op slotje Brakestein aan deze reserve wordt onttrokken, resteert er einde jaar nog € 1.034.000 in deze reserve.

Programma 14 Algemene dekkingsmiddelen

Financiële afwijkingen 2014

Omschrijving	Saldo primitieve begroting 2014	Begrotingswijzigingen 2014	Saldo begroting 2014	Afwijking 2014 1e Corap	Afwijking 2014 2e Corap
Algemene uitkering	-48.376	-493	-48.869	456	-942
Onroerend Zaak Belasting	789	-	789	-	-
Overige belastingen	-11.462	-	-11.462	-	-
Bespaarde rente	-5.640	-	-5.640	-	-
Stelposten & onvoorzien	-165	-170	-335	-315	-572
Saldo kostenplaatsen	-406	-	-406	-	-
mutaties reserves	-552	-209	-761	-	-
Resultaat exploitatie na bestemming	674	-	674	-	-
Totaal	-65.138	-872	-66.010	141	1.514

Korte toelichting begrotingswijzigingen

Bij Algemene uitkering zijn de extra ontvangsten voor armoede en schulden beleid (€ 175.000), uitvoeringskosten inburgering (€ 48.807) en overheveling taken vergunningverlening, toezicht en handhaving vanuit provincie naar gemeenten (€ 270.000).

Bij stelposten & onvoorzien is de stelpost prijscompensatie middels de 1^e corap met € 82.131 verminderd. De stelpost ombuigingen is met € 10.000 verminderd voor het terugdraaien van de ombuigingen op de cultuurprijs en het sportgala. De post onvoorzien is totaal met € 77.500 verlaagd (€ 15.000 voor het R1S, € 7.500 voor onderzoek Catharinadal en € 50.000 voor de bodemsanering in Dorst).

Bij mutatie reserves zijn een aantal wijzigingen: € 122.000 storting is de vertaling van de business case 60+. Daarnaast wordt er in 2014 € 331.000 meer onttrokken aan de businesscase dienstverlening. Dit betreft projecten die niet in 2012 gerealiseerd zijn, en zijn doorgeschoven naar 2014.

Korte toelichting financiële afwijkingen

Algemene uitkering

De prognose in de 2^e corap is gebaseerd op de septembercirculaire 2014. De prognose van de 1^e corap was gebaseerd op de decembercirculaire 2013. Deze laatste voorspelde een daling van het accres in 2014, waardoor Oosterhout € 456.000 minder zou ontvangen dan begroot. De 2^e corap (en daarmee dus de septembercirculaire) laat echter een heel ander beeld zien.

Bij de begroting 2014 waren we ervan uit gegaan dat het Rijk minder geld zou gaan uitgeven dan eerder gepland. Dit was namelijk in 2013 ook een feit bij de Rijksoverheid. Deze aanname blijkt echter onjuist doordat het Rijk toch meer geld gaat uitgeven dan verwacht en gemeenten daar financieel een voordeel mee behalen (samen trap op samen trap af). Daarnaast zijn diverse maatstaven geactualiseerd hetgeen voordelig uitpakt voor de gemeente. Dit compenseert de lagere uitkeringsfactor 2014. Verder is de integratie-uitkering WMO 2014 verhoogd met ruim € 500.000 (niet doorvoeren van de aangekondigde incidentele korting op huishoudelijk verzorging van landelijk € 89 miljoen, loon – en prijsontwikkeling en incidenteel bedrag voor sociale wijkteams (voor dit laatste onderdeel wordt een begrotingswijziging voorgesteld)).

Voor mantelzorg is incidenteel een bedrag ontvangen van € 20.000, waarvoor een begrotingswijziging wordt voorgesteld.

Tot slot zit er nog een positief effect van ruim € 100.000 vanwege afrekening/verrekening over voorgaande jaren (2012 en 2013).

Het te verwachten voordeel moet nog wel met enige voorzichtigheid worden meegenomen, daar gedurende het jaar landelijk nog aanpassingen kunnen plaatsvinden en ook de maatstaven van Oosterhout nog definitief kunnen wijzigen. Dit laatste heeft ook te maken met verandering van definities van maatstaven die nog vastgesteld moeten worden.

Stelposten & onvoorzien

De begroting 2014 kent een aantal stelposten waarvan we naar verwachting geen gebruik zullen maken en dus volledig vrijvallen. Dit betreft de stelpost ombuigingen (€ 161.000) en de stelpost prijscompensatie (€ 186.780). Naar verwachting zal ook een deel van de stelpost onvoorzien onbenut blijven. Dit is ook in overeenstemming met het beeld uit de 1^e corap.

Op de balans was een verplichting opgenomen in het kader van de meeneemregeling re-integratie, waarvan het risico bestond dat Oosterhout geld terug zou moeten betalen aan het ministerie. Hiertegen is echter door Oosterhout succesvol bezwaar aangetekend, waardoor deze verplichting kan vrijvallen. Dit levert een voordeel op van € 224.000.

Begrotingswijzigingen

Via de algemene uitkering zijn extra middelen ontvangen voor specifieke doelen. Wij stellen voor om de volgende middelen toe te kennen en hier een begrotingswijziging voor te maken:

- *Sociale wijkteams € 20.000: Als onderdeel van de integratie-uitkering WMO zijn extra middelen ontvangen voor de sociale wijkteams. Deze zijn specifiek bedoeld voor de ontwikkeling van de sociale wijkteams en het leggen van de verbinding naar de medische sector.*
- *Mantelzorg € 20.000: Er worden extra middelen beschikbaar gesteld voor het ontwikkelen van activiteiten om de mantelzorgondersteuning naar een hoger niveau te tillen. Het is de bedoeling dat met deze middelen een merkbare verbetering van de ondersteuning van de individuele mantelzorger in de gemeente wordt gerealiseerd.*
- *Jeugdzorg € 87.708: in de mei-circulaire is extra geld beschikbaar gekomen voor de invoeringskosten transitie jeugdzorg. Voorgesteld wordt om deze toe te kennen.*
- *Koopkrachttegemoetkoming € 174.000. Huishoudens met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum hebben in 2014 recht op een koopkrachttegemoetkoming. De uitvoering van deze maatregel wordt voornamelijk belegd bij de gemeenten.*

4. Personele kosten

Uitgangspunten

- De raming van de personele kosten in de begroting 2014 is gebaseerd op het PBS (Personeelskosten Budgettering Systeem). Volgens het PBS krijgt elke afdeling een budget op basis van de vastgestelde formatie, waarbij het budget wordt berekend aan de hand van het maximum van de vastgestelde functie (schaal) minus één periodiek.
- Sturing op de personeel vindt plaats op basis van de beschikbare budgetten en niet op aantallen. Hierdoor vindt de sturing plaats op de relatie tussen de personele budgetten, exploitatiebudgetten en te realiseren resultaten.
- Voor inhuur van personeel gelden de volgende uitgangspunten:
 - In principe wordt de inhuur van personeel van derden meegenomen in het PBS, tenzij expliciet specifieke budgetten beschikbaar gesteld zijn voor inhuur. Hierdoor kunnen er geen ongedekte overschrijdingen op de categorie personeel van derden plaatsvinden. In 2014 worden dan ook alle overschrijdingen (niet gedekte) inhuur ten laste van PBS gebracht om transparantie te verhogen.
 - Bij de beoordeling of er vast personeel of tijdelijk personeel aangetrokken moet worden, is het van belang dat er een afweging plaatsvindt op basis van met name de volgende uitgangspunten: mate van specialistische kennis, structureel werk/ piekbelasting, toekomstige ontwikkelingen (gaan we mogelijk op termijn uitbesteden/of vervalt de taak?). De keuze voor inhuur dan wel vast personeel gebeurt op transparante wijze. Wanneer inhuur ten laste van projecten wordt gebracht moet daarmee bij het aanvragen van projectbudgetten expliciet rekening worden gehouden en melding van worden gemaakt.

Ontwikkeling formatie-bezetting

De volgende tabel geeft een overzicht van de begrote formatie versus de werkelijke bezetting per 1 april 2014.

	Formatie begroting 2014	Wijziging	Formatie begroting (na wijziging)	Werkelijke bezetting 2e rapportage	Vacature-ruimte 2 ^e rapportage
Totaal	393,0	-3,4	389,6	353,3	36,3

Formatiewijziging

De formatie is ten opzichte van de begroting per saldo met 3,4 fte gedaald.

Via de selectieve vacaturestop is ook nadrukkelijk gestuurd op de hoogte van de werkelijke bezetting. Onderstaande tabel geeft inzicht in het verloop van deze bezetting.

Per einde	Bezetting in fte's
	(excl. Equalit)
apr-10	424,6
apr-11	404,4
aug-12	384,1
apr-13	380,9
apr-14	358,3
sep-14	353,3

Hiermee is er op het moment van de 1° corap sprake van een vacaturepercentage van 9,3% ten opzichte van de toegestane formatie.

Actuele begroting 2014 en prognose

Onderstaand zijn de actuele personele budgetten weergegeven

Post	Bedrag begroting	Actuele prognose	Verschil
Lonen en salarissen *	23.228	22.266	-962
Overige personele lasten	355	729	374
Restant taakstelling	-257	-257	0
Tijdelijk personeel	369	1.059	690
Algemene afdelingskosten	574	752	178
Specifieke afdelingskosten	139	126	-13
Subtotaal	24.408	24.675	267
Inkomsten	383	792	-409
Doorberekening aan investeringen	833	683	150
Totaal	23.192	23.200	8

* exclusief de lonen en salarissen betreffende Equalit.

Prognose

Volgens de huidige prognose van de personele kosten zal er naar verwachting in 2014 binnen het PBS uitgekomen worden.

5. Investeringskredieten

Dit hoofdstuk heeft tot doel om uw raad te informeren over de voortgang van de investeringswerken waarvoor investeringskredieten beschikbaar zijn gesteld. Ook dit gedeelte vormt een uitzonderingsrapportage, waarbij alleen kredieten met een materiële overschrijding of waar iets bijzonders aan de hand is, worden toegelicht.

Als eerste zal een toelichting gegeven worden op de voortgang van de investeringsplanning uit de begroting 2014. Daarna zal ingegaan worden op de stand van zaken van de restantkredieten uit voorgaande jaren.

Voortgang investeringsplan 2014

In de onderstaande tabel zijn per beleidsterrein de totalen aangegeven met betrekking tot het uitvoeringsplan 2014.

Beleidsterrein	Gedelegeerd	Niet gedelegeerd	Totaal	Beschikbaar gesteld*	Restant
Openbare ruimte	2.375.350	-	2.375.350	1.469.000	906.350
Sport	450.000	-	450.000	450.000	0
Informatisering	360.000	-	360.000	170.000	190.000
Accommodatiebeheer	271.700	7.300.000**	7.571.700	7.372.500	199.200
Incidentele	182.000	-	182.000	0	182.000
Sub-totaal	3.639.050	7.300.000	10.939.050	9.461.500	1.477.550
Afvalverwijdering	67.000	-	67.000	0	67.000
Riolering	4.292.000	-	4.292.000	2.909.600	1.382.400
Tractiemiddelen	546.750	-	546.750	0	546.750
IHP	25.000	-	25.000	741.825***	-716.825
Activering personele	750.000	-	750.000	443.721	306.279
Totaal	9.319.800	7.300.000	16.619.800	13.556.646	3.063.154

* Betreft investeringen, die zowel door de raad als door het college beschikbaar zijn gesteld. Hierin zitten dus (nog) niet de investeringen die door de raad beschikbaar zijn gesteld en zijn gedelegeerd voor de uitvoering aan het college, welke nog niet door het college zijn gevoteerd. Peildatum is 1 september 2014; kredieten die na deze datum zijn gevoteerd zijn hierin nog niet meegenomen.

** Betreft votering van krediet voor parkeergarage Santrijn welke reeds in 2012 door raad is gedelegeerd aan het college.

*** Betreft uitbreiding Marcoenschool in Dorst, welke reeds in 2013 was opgenomen in de planning.

Hieruit kan geconcludeerd worden dat van de € 16,6 miljoen beschikbare investeringsruimte op 1 september € 13,6 miljoen was gevoteerd. Hieronder wordt per beleidsterrein de opmerkelijke zaken met betrekking tot de voortgang genoemd.

Openbare ruimte

De meest in het oog springende projecten die nog moeten worden opgestart, betreffen:

- Vrachsedijk;
- Oostpolderweg west;
- Wilhelminakanaal zuid (aanleg parkeerterrein).

Informatisering

De meest in het oog springende projecten die nog moeten worden opgestart, betreft:

- Nieuwe GBA.

Accommodatiebeheer

De meest in het oog springende projecten die nog moeten worden opgestart, betreffen:

- Vervangen dakbedekking en aanbrengen valbeveiliging gemeentewerf;
- Vervangen voegwerk molen Den Hout.

Incidentele investeringen

De meest in het oog springende projecten die nog moeten worden opgestart, betreffen:

- Digitaliseren bouw- en milieuvergunningen;
- E-portaal website

Afval

Er zijn in 2014 nog geen kredieten voor vervanging containers aangevraagd.

Riolering

De meest in het oog springende projecten die nog moeten worden opgestart, betreffen:

- Programma rioolrelining;
- Programma pompen en gemalen;
- Hildebrandlaan;
- Molenstraat;
- Herontwikkeling Dija-terrein;
- Hoofseweg tunnelbak.

Tractie

Er zijn in 2014 nog geen kredieten voor vervanging tractiemiddelen aangevraagd.

IHP

Er zijn in 2014 nog geen projecten aangevraagd.

Restantkredieten

In onderstaande tabel wordt een totaal overzicht betreffende de lopende kredieten gepresenteerd. Per 1 september 2014, bij het opstellen van deze concernrapportage, kunnen er circa 26 kredieten worden afgesloten. Per saldo wordt momenteel op deze projecten een positief resultaat verwacht ten opzichte van de aangevraagde budgetten, van € 160.963.

	Bedrag
Restant kredieten per 1 januari 2014 conform jaarrekening 2013	15.231.339
Gevoteerde kredieten 2014	13.556.646
Totaal beschikbaar tot 1 september	28.787.985
Werkelijke uitgaven en inkomsten 2014	8.006.343
Restant kredieten per 1 september 2014	20.781.643
<i>Verwachte lasten</i>	<i>20.620.680</i>
per saldo verwacht voordeel op de kredieten	160.963

Een overzicht van opvallende lopende projecten zijn opgenomen in bijlage 3 bij deze concernrapportage.

Bijlage 1 Administratieve begrotingswijzigingen

Beleidsproduct	Toelichting	V/ N	Lasten		Baten	
			I	S	I	S
Programma 7: Bouwen en wonen						
Bouwen- en woningtoezicht	Verbeterplan VTH-kwaliteitscriteria	N	50			
Ruimtelijke ontwikkeling	Kapitaallasten overhevelen Zandheuvel 49	V		-26		
Programma 10: Onderwijs, Jeugd, Voorschool						
Jeugd	Kapitaallasten overhevelen Kaszah Kapelerf 6	V		-3		
Programma 13: Productondersteuning						
Productondersteuning	Kapitaallasten overhevelen	N		29		
PBS						
PBS	Verbeterplan VTH-kwaliteitscriteria	V	-50			

Bijlage 2 Actualisaties begroting

Beleidsproduct	Toelichting	V/N	Lasten		Baten	
			I	S	I	S
Programma 8: Werk & Inkomen						
Sociale zekerheid	Extra geld septembercirculaire 174.000 euro voor koopkrachttegemoetkoming	N	174			
Programma 10: Onderwijs, Jeugd, Voorschool						
Jeugd	In de meicirculaire is een bedrag opgenomen van € 110.139 dat beschikbaar komt voor de invoeringskosten decentralisatie jeugdzorg. Er is al een bedrag opgenomen in de begroting van € 22.431, waardoor er een extra bedrag opgenomen moet worden van € 87.708	N	88			
Programma 11: Maatschappelijke zorg						
Collectieve voorzieningen	Extra gelden voor sociale wijkteams via algemene uitkering	N	20			
Collectieve voorzieningen	In de meicirculaire 2014 is een incidenteel bedrag beschikbaar gesteld als decentralisatie uitkering Mantelzorg. dit bedrag is nodig voor het creëren van meer mogelijkheden rondom respijtzorg. Hierom is expliciet gevraagd in het coalitieakkoord. HOOM en Surplus zal worden gevraagd te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om de respijtzorg in Oosterhout te vergroten en kwalitatief te verbeteren.	N	20			
Programma 14: Algemene uitkering						
Algemene uitkering	vanuit gemeentefonds (sep circ) opnemen extra middelen koopkrachttegemoetkoming	V			-174	
Algemene uitkering	Vanuit gemeentefonds opnemen extra middelen decentralisatie jeugdzorg	V			-88	
Algemene uitkering	Extra gelden voor sociale wijkteams via algemene uitkering	V			-20	
Algemene uitkering	Extra gelden voor mantelzorg via algemene uitkering	V			-20	

Bijlage 3 Investerings

Restantkredieten (reeds gevoteerd) opvallende posten

Krediet	Toelichting	Restant	Verwacht
Noodzakelijk onderhoud Stadhuis	Ca. € 400.000 benodigd voor verbetering luchtkwaliteit.	431.897	400.000
BGT project	Dit project wordt opgepakt samen met de Amerstreek gemeenten. Gehele budget nog benodigd.	74.560	74.560
Uitwerking HRM-visie	Uitgaven voor HR21: € 50.000 tbv aansluiting bij HR21 (afh van evt bezwaren) en licenties HR21. Kosten P&O adviseur tbv project Verzuim € 19.400. Kosten strategische personeelsontw. € 20.000. Totaal kosten HRM ontwikkelingsplannen € 243.740. Directievoorstel om restant bedrag krediet plus restant IZA-gelden (nog niet gevoteerd) in te zetten voor aanstelling trainees. Directie besluit 4e kwartaal 2014	364.632 -364.632	364.632 -364.632
Vervangen beheersysteem openbare ruimte	Technische specificaties worden gedefinieerd. Planning gereed: december 2014	150.000	150.000
Sloop Brandweerkazerne	In 2014 nog ca. € 35.000 voorbereidingskosten saneringsplan grond. Restant bedrag mee naar 2015.	242.062 -242.062	242.062 -242.062
Parkeerterrein voorm. Brw brandweerkazerne	Project is in uitvoering. In 2015 bestrating. Planning gereed: december 2015	95.200 -95.200	95.200 -95.200
Aankoop en modernisering busstation Leijzenhoek	Project is in uitvoering. Planning gereed: december 2015	1.370.676 -1.026.750 -29.322	1.370.676 -1.026.750 -29.322
Parkeergarage Santrijn	De bouw is aanbesteed, maar op dit moment nog onderzoek naar aanschaf installaties en programmatuur, alsmede beheer- en onderhoudssituatie na ingebruikname. Deze aanbesteding(en) moet nog plaatsvinden, en om die reden nog geen inschatting te maken over mogelijke tegen en/of meevallers. Planning gereed: december 2015	6.341.389	6.341.389
Santrijn verbouwing de Bussel plankosten	Doordat er gestart is met de uitvoering, zullen in deze fase alle nog te verstrekken opdrachten onder uitvoering vallen. Er worden geen nieuwe opdrachten gegeven ten laste van dit krediet. Planning gereed: december 2015	69.181 -69.181	69.181 -69.181
Santrijn: renovatie en uitbreiding de Bussel	Er is gestart met de uitvoering. De bouw is aanbesteed, maar met name technische onderdelen zullen nog separaat worden aanbesteed. Planning gereed: december 2015	11.865.913 -11.865.913	11.865.913 -11.865.913
Sportpark TSC	Er komen nog afrekeningen van de groenvoorzieningen waarvan de werkzaamheden uitgevoerd worden op het einde van het jaar Planning gereed: december 2014	577.296 -577.296	577.296 -577.296
Vervanging parkeerverwijs-systeem	Project is in uitvoering. Planning gereed: december 2015	250.050 -250.050	250.050 -250.050

Krediet	Toelichting	Restant	Verwacht
Sportpark de Contreie	Het werk is nog in uitvoering Planning gereed: december 2014	895.103 -895.103	895.103 -895.103
Realisatie kade Vijf Eiken	Afrekening Gasunie moet nog komen, wel op basis van voorcalculatie al 90% betaald, maar door mogelijke tegenvallers kan eindbedrag nog oplopen. Opgenomen bedrag is maximum. Betreft subsidie voor aanleg loskade vanuit Rijk en provincie, eindbedrag afhankelijk van feitelijk gemaakte kosten, dus dit kan nog variëren. Planning gereed: december 2014	582.091 -1.199.235	450.000 -1.199.235
School De Muldersteeg (Bouw nabij Hans Bergerkliniek)	Het restant krediet van het krediet wordt aangewend voor de uitbreiding van de school Planning gereed: april 2015	182.996	182.996
Uitbreiding Marcoen Dorst (IHP)	De voorbereidende werkzaamheden zijn ver afgerond. Hierna starten de daadwerkelijke werkzaamheden. Planning gereed: december 2015	741.825	741.825
Sint-Oelbert gymnasium IHP 2011-2014	Planning gereed: december 2014	88.952	88.952
Grond nieuwbouw Touwbaan en bijdrage parkeerplaatsen	Planning gereed: december 2014	57.012 -57.012	57.012 -57.012
Concentratie zwembaden Warande	Het totale bedrag van het krediet is benodigd voor de renovatie Planning gereed: december 2015	9.474.399	9.474.399
Aanpassingen de Pannehoef	Extra kosten tbv inhuur derden. Evt. aanbestedingsvoordeel. Planning gereed: december 2014	260.800 -260.800	260.800 -260.800
Landschapspark Oosterhout-Breda	totaal aangevraagd bedrag is in meerdere projectnummers opgedeeld teneinde correct fiscaal regiem toe te kunnen passen. Ivm SISA verantwoording per 31-12-2014 wordt op dit moment door STO van 11 deelprojecten de financiële verantwoording opgesteld. Planning gereed: december 2014	-726.185 614.702 -89.321	-726.185 614.702 -89.321
Verwerving en aanleg Ecologische verbindingzone	project wordt dit jaar afgerond, afronding subsidie ook dit jaar verwacht. Nog benodigd bedrag voor aangekocht perceel grond ad €130.000 Planning gereed: december 2014	135.897 -700.000 -135.897	135.897 -700.000 -135.897
Natuurbuffer Hannebroeck A27	Aanleg natuurbufferzone bijna afgerond, nog wel inbreng gronden dit jaar te boeken. Planning gereed: december 2014	49.016 -49.016	49.016 -49.016
Aanpassingen activiteitencentra	Planning gereed: december 2014	323.708 -323.708	323.708 -323.708
Aanpassingen Dorpshuis Oostquartier	Planning gereed: december 2014	64.256 -64.256	64.256 -64.256
Electra install. Act.cent. Zuid(Bunthoef)	Planning gereed: december 2014	62.494	62.494
Herinrichten Milieustraat	Tijdens de bouw en na in gebruikname zijn onvoorziene aanpassingen gedaan ivm onvolkomenheden (loods duurder dan begroot, hogere kosten advies en externe directievoering door langere looptijd project, extra	-222.930	77.070

Krediet	Toelichting	Restant	Verwacht
	veiligheidsmaatregelen). Planning gereed: december 2014		
Aanleg Oostelijke persleiding	Planning gereed: december 2016	2.263.490	2.263.490
Reconstructie Bovensteweg	1e Fase van het project is afgerond. 2e Fase zit in de onderhoudstermijn. Eind 2013 opgeleverd. Kosten geboekt op krediet wegen te verdelen over alle deelbudgetten. Einddeclaratie subsidie is ingediend. Geld wordt eind 2014 ontvangen, daarna afsluiten Planning gereed: december 2014	381.975 -381.975 -1.300.000	381.975 -381.975 -1.300.000
Project waterberging lukwelpark	Planning gereed: december 2014	165.931	165.931
Project Ridderstraat Oost	Planning gereed: december 2014	151.664	151.664
Project Giethuuserf en ander rioolprojecten	De werkzaamheden van dit project zijn doorgeschoven naar 2014. Betreft verwijderen van het gemaal aan de Van Wijngaardenstraat en vervolgens herinrichten openbare ruimte. Planning gereed: december 2014	125.000	125.000
Herendam integraal groot onderhoud	Planning gereed: december 2014	69.695	69.695
JOR projecten 2013 (Herinrichting hoek Vondellaan/Zuidhout Lidl)	Project is in uitvoering. Planning gereed: december 2014	164.040	164.040
JOR projecten 2013 (Project Lijndonk (ged) en Hoidonk)	Project is in uitvoering. Planning gereed: december 2015	167.442	167.442
Riool aanleg en vervanging 2013 (vergroten riool in Dorst-West)	Project is in uitvoering. Planning gereed: december 2014	95.000	95.000
Riool aanleg en vervanging 2014 (samen met Geertruidenberg rioolinspecties en renovaties)	Project is in uitvoering. Planning gereed: december 2014	271.875	271.875
Weststad I en II verbeteringsmaatregelen Koopvaardijweg	Project is in uitvoering. Planning gereed: december 2014	63.673	63.673
Openbare verlichting JOR projecten 2014	Project is in uitvoering. Planning gereed: december 2015	496.444	496.444
Reconstructie wegen JOR (project Spaandonk en Kilsdonk)	Project is in uitvoering. Planning gereed: december 2015	224.025	224.025
Reconstructie wegen JOR 2014(Het Goorke asfaltonderhoud en aanleg bushalte)	Project is in uitvoering. Planning gereed: december 2015	135.938	135.938

Krediet	Toelichting	Restant	Verwacht
Reconstructie wegen JOR (HOV bushaltes Beneluxweg 2014)	Project is in uitvoering. Planning gereed: december 2015	165.300	165.300
Vervanging VRI kruispunt Strijenstraat-Prins Frederikstraat	Project is in uitvoering. Planning gereed: december 2014	132.513	132.513
Reconstructie wegen JOR 2014 (project Rubenshof e.o. straten)	Project is in uitvoering. Planning gereed: december 2015	140.000	140.000

Bijlage 4 Resultaten 2^e corap nieuwe begrotingsstructuur

		Saldo primitieve begroting 2014	Begrotings- wijzigingen 2014	Saldo	Afwijking 1e corap	Afwijking 2e corap
1 Verbindend bestuur	14B111 Gemeenteraad	1.174	15	1.189	-	-
	14B112 College	965	0	965	-	-
	14T11 Relatie burger en bestuur	2.139	15	2.154	-	-
	14B121 Regionale samenwerking	417	0	417	-	-
	14T12 Regionale samenwerking	417	0	417	-	-
	14B131 Publieke dienstverlening	2.176	331	2.507	-	50
	14T13 Dienstverlening	2.176	331	2.507	-	50
	14P1 Verbindend bestuur	4.732	346	5.078	-	50

		Saldo primitieve begroting 2014	Begrotings- wijzigingen 2014	Saldo	Afwijking 1e corap	Afwijking 2e corap
2 Sociaal domein	14B222 Werk	1.102	0	1.102	126	-200
	14B223 Sociale regelingen	3.326	223	3.549	-290	-315
	14B221 Inkomen	2.372	0	2.372	-	-450
	14T22 Sociaal beleid	6.799	223	7.023	-164	-965
	14B241 Veiligheid	4.932	57	4.989	-	-
	14T24 Veiligheid	4.932	57	4.989	-	-
	14B213 Volksgezondheid	1.965	38	2.004	-	-
	14B211 Sterke samenleving	1.193	-87	1.107	-	-
	14B212 Maatschappelijke vaardigheden	1.055	-90	965	-	-
	14B215 Zorg en Ondersteuning	1.030	10	1.040	-54	-
	14B216 Individuele voorzieningen WMO	8.453	50	8.503	-	-500
	14T21 Maatschappelijke zorg	13.697	-78	13.619	-54	-500
	14B231 Transitie jeugdzorg	1.772	-23	1.749	-	-
	14T23 Jeugdzorg	1.772	-23	1.749	-	-
	14B201 Beheerskosten Sociaal Domein	271	0	271	-	-
	14T20 Beheerskosten Sociaal Domein	271	0	271	-	-
	14P2 Sociaal domein	27.472	179	27.651	-218	-1.465

		Saldo primitieve begroting 2014	Begrotings- wijzigingen 2014	Saldo	Afwijking 1e corap	Afwijking 2e corap
3 Werkgelegenheid en economie	14B311 Middenstand	40	0	40	-	-
	14T31 De bruisende binnenstad	40	0	40	-	-
	14B321 Toerisme en recreatie	117	5	122	-	-
	14T32 Toerisme & recreatie	117	5	122	-	-
	14B331 Ondernemen	409	0	409	-	-
	14B332 Nutsvoorzieningen	100	0	100	-	-
	14T33 Ruimte om te ondernemen	508	0	508	-	-
	14P3 Werkgelegenheid en economie	665	5	670	-	-

		Saldo primitieve begroting 2014	Begrotings- wijzigingen 2014	Saldo	Afwijking 1e corap	Afwijking 2e corap
4 De levendige gemeente	14B425 Musea en archieven	235	0	235	-	-
	14B426 Evenementen	130	0	130	120	120
	14B421 Bibliotheek	1.680	0	1.680	-	-
	14B422 Theater	1.711	-37	1.674	-	-
	14B423 Cultuur onderwijs	11	0	11	-	-
	14B424 Overige podia	1.406	0	1.406	-	-
	14T42 Cultuur & evenementen	5.172	-37	5.136	120	120
	14B431 Stimulering	617	5	622	-	-
	14B432 Sportparken	1.502	0	1.502	-	-
	14B433 Sporthallen en gymzalen	1.200	0	1.200	-	-
	14B434 Zwembad	2.148	0	2.148	-	70
	14T43 Sport	5.468	5	5.473	-	70
	14B411 Onderwijs	4.615	30	4.645	90	4
	14B412 Jeugd	267	0	267	-	-
	14T41 Onderwijs & jeugd	4.882	30	4.912	90	4
	14P4 De levendige gemeente	15.523	-2	15.521	210	194

		Saldo primitieve begroting 2014	Begrotings- wijzigingen 2014	Saldo	Afwijking 1e corap	Afwijking 2e corap
5 Ruimte & ontwikkeling	14B521 Verkeer	1.315	0	1.315	-	-
	14B522 Openbaar vervoer	20	0	20	-	-
	14B523 Parkeren	-423	0	-423	-	0
	14T52 Verkeer & mobiliteit	912	0	912	-	0
	14B531 Milieu	2.006	270	2.276	40	-50
	14B532 Afvalverwijdering	3.775	0	3.775	-	0
	14B533 Water en riolering	5.832	0	5.832	-	0
	14T53 Natuur, milieu & afval	11.612	270	11.882	40	-50
	14B541 Ruimtelijke ordening	1.558	63	1.620	-	-
	14B542 Huisvesting	289	0	289	-	-
	14B543 Grondexploitatie	26	0	26	-	-
	14T54 Ruimtelijke ordening & wonen	1.873	63	1.936	-	-
	14B511 Wegen	6.114	-60	6.054	-	-30
	14B512 Openbaar groen	4.107	60	4.167	100	128
	14B513 Buurt- en wijkbeheer	371	0	371	-14	-14
	14T51 Openbare ruimte	10.593	0	10.593	86	84
	14P5 Ruimte & ontwikkeling	24.990	333	25.322	126	34

		Saldo primitieve begroting 2014	Begrotings- wijzigingen 2014	Saldo	Afwijking 1e corap	Afwijking 2e corap
6 Middelen	14B612 Ondersteuning	7.744	-10	7.733	-50	100
	14B613 Interne dienstverlening	6.238	133	6.371	-	-
	14B611 Sturing	3.529	0	3.529	-	-
	14T61 Gemeentelijke organisatie	17.511	123	17.634	-50	100
	14B632 Belastingen	-10.673	0	-10.673	-	-
	14B633 Gemeentelijke heffingen	-11.110	0	-11.110	-	-
	14B634 Algemene uitkering	-48.376	-493	-48.869	456	-942
	14B635 Algemene baten en lasten	-165	-291	-456	-315	-572
	14B631 Beleggingen	-5.640	0	-5.640	-	-
	14T63 Dekkingsmiddelen	-75.964	-785	-76.748	141	-1.514
	14B641 Resultaat	674	0	674	-	-
	14B642 Reserves	-552	-209	-761	-	-
	14T64 Resultaat	122	-209	-87	-	-
	14B621 Administratieve doorbelastingen	-15.051	10	-15.041	-	-
	14T62 Administratieve doorbelastingen	-15.051	10	-15.041	-	-
	14P6 Middelen	-73.382	-2.145	-75.526	91	-1.414

Bijlage 5 Conversietabel nieuwe begrotingsstructuur

Programma nieuw	Onderdeel nieuw	Programma oud	Onderdeel oud	Budget	Budget wijziging	Totaal budget	
14T11 Relatie burger en bestuur	14B111 Gemeenteraad	P01 Bestuur / Gemeenteraad	BLO_0101 Kosten v.d. gemeenteraad	603.591	15.000	618.591	
			BLO_0102 Griffie	536.431	-	536.431	
			BLO_0103 Rekenkamer	33.496	-	33.496	
			P01 Bestuur / Gemeenteraad	1.173.518	15.000	1.188.518	
			P00 Totaal programma's	1.173.518	15.000	1.188.518	
	14B112 College	P02 Bestuur, College en Dienstverlening	BLO_0201 College	965.311	-	965.311	
			P02 Bestuur, College en Dienstverlening	965.311	-	965.311	
			P00 Totaal programma's	965.311	-	965.311	
	14T11 Relatie burger en bestuur	P01 Bestuur / Gemeenteraad	BLO_0101 Kosten v.d. gemeenteraad	603.591	15.000	618.591	
			BLO_0102 Griffie	536.431	-	536.431	
			BLO_0103 Rekenkamer	33.496	-	33.496	
			P01 Bestuur / Gemeenteraad	1.173.518	15.000	1.188.518	
		P02 Bestuur, College en Dienstverlening	BLO_0201 College	965.311	-	965.311	
			P02 Bestuur, College en Dienstverlening	965.311	-	965.311	
P00 Totaal programma's		2.138.829	15.000	2.153.829			
14T12 Regionale samenwerking		14B121 Regionale samenwerking	P02 Bestuur, College en Dienstverlening	BLO_0203 Intergemeentelijke samenwerking	417.353	-	417.353
	P02 Bestuur, College en Dienstverlening			417.353	-	417.353	
	P00 Totaal programma's			417.353	-	417.353	
	14T12 Regionale samenwerking	P02 Bestuur, College en Dienstverlening	BLO_0203 Intergemeentelijke samenwerking	417.353	-	417.353	
			P02 Bestuur, College en Dienstverlening	417.353	-	417.353	
			P00 Totaal programma's	417.353	-	417.353	
14T13 Dienstverlening	14B131 Publieke dienstverlening	P02 Bestuur, College en Dienstverlening	BLO_0204 Publieksdiensten	1.630.289	-	1.630.289	
			BLO_0205 Klant Contact Centrum	83.025	-	83.025	
			BLO_0206 Dienstverlening	81.867	331.000	412.867	
			P02 Bestuur, College en Dienstverlening	1.795.181	331.000	2.126.181	
			P13 Productondersteuning	BLO_1309 GEO-informatie	380.564	-	380.564
			P13 Productondersteuning	380.564	-	380.564	
			P00 Totaal programma's		2.175.745	331.000	2.506.745
	14T13 Dienstverlening	P02 Bestuur, College en Dienstverlening	BLO_0204 Publieksdiensten	1.630.289	-	1.630.289	
			BLO_0205 Klant Contact Centrum	83.025	-	83.025	
			BLO_0206 Dienstverlening	81.867	331.000	412.867	
			P02 Bestuur, College en Dienstverlening	1.795.181	331.000	2.126.181	

		P13 Productondersteuning	BLO_1309 GEO-informatie	380.564	-	380.564
			P13 Productondersteuning	380.564	-	380.564
		P00 Totaal programma's		2.175.745	331.000	2.506.745
14P1 Verbindend bestuur	P01 Bestuur / Gemeenteraad	BLO_0101 Kosten v.d. gemeenteraad	603.591	15.000	618.591	
		BLO_0102 Griffie	536.431	-	536.431	
		BLO_0103 Rekenkamer	33.496	-	33.496	
		P01 Bestuur / Gemeenteraad	1.173.518	15.000	1.188.518	
	P02 Bestuur, College en Dienstverlening	BLO_0201 College	965.311	-	965.311	
		BLO_0203 Intergemeentelijke samenwerking	417.353	-	417.353	
		BLO_0204 Publieksdiensten	1.630.289	-	1.630.289	
		BLO_0205 Klant Contact Centrum	83.025	-	83.025	
		BLO_0206 Dienstverlening	81.867	331.000	412.867	
		P02 Bestuur, College en Dienstverlening	3.177.845	331.000	3.508.845	
	P13 Productondersteuning	BLO_1309 GEO-informatie	380.564	-	380.564	
		P13 Productondersteuning	380.564	-	380.564	
	P00 Totaal programma's		4.731.927	346.000	5.077.927	
14T22 Sociaal beleid	14B222 Werk	P08 Werk & Inkomen	BLO_0801 Reïntegratiebeleid	1.102.111	-	1.102.111
			P08 Werk & Inkomen	1.102.111	-	1.102.111
		P00 Totaal programma's		1.102.111	-	1.102.111
	14B223 Sociale regelingen	P08 Werk & Inkomen	BLO_0802 Minimabeleid	1.678.820	175.000	1.853.820
			BLO_0804 Sociale zekerheid	1.377.090	-	1.377.090
			BLO_0809 Inburgering	269.755	48.406	318.161
			P08 Werk & Inkomen	3.325.665	223.406	3.549.071
	P00 Totaal programma's		3.325.665	223.406	3.549.071	
	14B221 Inkomen	P08 Werk & Inkomen	BLO_0803 Inkomensregelingen	2.351.698	-	2.351.698
			BLO_0804 Sociale zekerheid	20.000	-	20.000
			P08 Werk & Inkomen	2.371.698	-	2.371.698
			P00 Totaal programma's		2.371.698	-
	14T22 Sociaal beleid	P08 Werk & Inkomen	BLO_0801 Reïntegratiebeleid	1.102.111	-	1.102.111
			BLO_0802 Minimabeleid	1.678.820	175.000	1.853.820
			BLO_0803 Inkomensregelingen	2.351.698	-	2.351.698
			BLO_0804 Sociale zekerheid	1.397.090	-	1.397.090
			BLO_0809 Inburgering	269.755	48.406	318.161
			P08 Werk & Inkomen	6.799.474	223.406	7.022.880
			P00 Totaal programma's		6.799.474	223.406
14T24 Veiligheid	14B241 Veiligheid	P04 Veilig "Openbare orde en veiligheid"	BLO_0401 Integrale veiligheid	870.982	-	870.982

			BLO_0402 Vergunningverl. openb. orde & veiligh.	1.091.489	67.000	1.158.489
			BLO_0403 Regionale brandweer	2.498.278	-	2.498.278
			BLO_0404 Preventie en voorbereiding brandweer	381.144	10.233-	370.911
			BLO_0405 Bestrijding van incidenten brandweer	90.407	-	90.407
			P04 Veilig "Openbare orde en veiligheid"	4.932.300	56.767	4.989.067
		P00 Totaal programma's		4.932.300	56.767	4.989.067
	14T24 Veiligheid	P04 Veilig "Openbare orde en veiligheid"	BLO_0401 Integrale veiligheid	870.982	-	870.982
			BLO_0402 Vergunningverl. openb. orde & veiligh.	1.091.489	67.000	1.158.489
			BLO_0403 Regionale brandweer	2.498.278	-	2.498.278
			BLO_0404 Preventie en voorbereiding brandweer	381.144	10.233-	370.911
			BLO_0405 Bestrijding van incidenten brandweer	90.407	-	90.407
			P04 Veilig "Openbare orde en veiligheid"	4.932.300	56.767	4.989.067
		P00 Totaal programma's		4.932.300	56.767	4.989.067
14T21 Maatschappelijke zorg	14B213 Volksgezondheid	P11 Maatschappelijke zorg	BLO_1103 Beleid en subsid gezondh.zorg (alg)	146.653	-	146.653
			BLO_1104 Regionale openbare gezondheidszorg	999.035	38.399	1.037.434
			BLO_1105 Jeugdgezondheidszorg	786.664	-	786.664
			BLO_1106 Lijkbezorging	32.918	-	32.918
			P11 Maatschappelijke zorg	1.965.270	38.399	2.003.669
		P00 Totaal programma's		1.965.270	38.399	2.003.669
	14B211 Sterke samenleving	P11 Maatschappelijke zorg	BLO_1101 Buurthuizen	396.047	86.525-	309.522
			BLO_1102 Welzijns- en maatschappelijk werk	978	-	978
			BLO_1115 WMO collectieve voorzieningen	796.392	-	796.392
			P11 Maatschappelijke zorg	1.193.417	86.525-	1.106.892
		P00 Totaal programma's		1.193.417	86.525-	1.106.892
	14B212 Maatschappelijke vaardigheden	P10 Onderwijs / Jeugd / Voorschool	BLO_1002 Kinderopvang en voorschoolse opv	289.200	-	289.200
			BLO_1005 Gemeentelijk onderwijsachterstandsbel	82.984	-	82.984
			BLO_1007 Onderwijsbegeleiding	130.461	30.000-	100.461
			P10 Onderwijs / Jeugd / Voorschool	502.645	30.000-	472.645
		P11 Maatschappelijke zorg	BLO_1102 Welzijns- en maatschappelijk werk	16.257	-	16.257
			BLO_1115 WMO collectieve voorzieningen	536.479	60.000-	476.479
			P11 Maatschappelijke zorg	552.736	60.000-	492.736
		P00 Totaal programma's		1.055.381	90.000-	965.381
	14B215 Zorg en Ondersteuning	P11 Maatschappelijke zorg	BLO_1108 Ouderenbeleid	602.582	-	602.582
			BLO_1115 WMO collectieve voorzieningen	427.635	10.000	437.635
			P11 Maatschappelijke zorg	1.030.217	10.000	1.040.217
		P00 Totaal programma's		1.030.217	10.000	1.040.217

	14B216 Individuele voorzieningen WMO	P11 Maatschappelijke zorg	BLO_1109 Gehandic.bel, doelsubs & geh.parkeerkrt	5.297	-	5.297
			BLO_1111 Huish.verz, maalt.vz en pers.alarmering	4.254.770	19.540-	4.235.230
			BLO_1112 Rolstoelvoorziening	597.000	-	597.000
			BLO_1113 Woonvoorzieningen gehandicapten	755.000	-	755.000
			BLO_1114 Vervoersvoorz. gehandicapten	1.471.820	-	1.471.820
			BLO_1110 Externe advisering	1.368.850	69.540	1.438.390
			P11 Maatschappelijke zorg	8.452.737	50.000	8.502.737
			P00 Totaal programma's	8.452.737	50.000	8.502.737
	14T21 Maatschappelijke zorg	P10 Onderwijs / Jeugd / Voorschool	BLO_1002 Kinderopvang en voorschoolse opv	289.200	-	289.200
			BLO_1005 Gemeentelijk onderwijsachterstandsbel	82.984	-	82.984
			BLO_1007 Onderwijsbegeleiding	130.461	30.000-	100.461
			P10 Onderwijs / Jeugd / Voorschool	502.645	30.000-	472.645
		P11 Maatschappelijke zorg	BLO_1101 Buurthuizen	396.047	86.525-	309.522
			BLO_1102 Welzijns- en maatschappelijk werk	17.235	-	17.235
			BLO_1103 Beleid en subsid gezondh.zorg (alg)	146.653	-	146.653
BLO_1104 Regionale openbare gezondheidszorg			999.035	38.399	1.037.434	
BLO_1105 Jeugdgezondheidszorg			786.664	-	786.664	
BLO_1106 Lijkbezorging			32.918	-	32.918	
BLO_1108 Ouderenbeleid			602.582	-	602.582	
BLO_1109 Gehandic.bel, doelsubs & geh.parkeerkrt			5.297	-	5.297	
BLO_1111 Huish.verz, maalt.vz en pers.alarmering			4.254.770	19.540-	4.235.230	
BLO_1112 Rolstoelvoorziening			597.000	-	597.000	
BLO_1113 Woonvoorzieningen gehandicapten			755.000	-	755.000	
BLO_1114 Vervoersvoorz. gehandicapten			1.471.820	-	1.471.820	
BLO_1115 WMO collectieve voorzieningen			1.760.506	50.000-	1.710.506	
BLO_1110 Externe advisering			1.368.850	69.540	1.438.390	
P11 Maatschappelijke zorg			13.194.377	48.126-	13.146.251	
P00 Totaal programma's			13.697.022	78.126-	13.618.896	
14T23 Jeugdzorg	14B231 Transitie jeugdzorg	P10 Onderwijs / Jeugd / Voorschool	BLO_1001 Jeugdbeleid	774.703	38.399-	736.304
			BLO_1008 Leerlingenvervoer	997.371	15.131	1.012.502
			P10 Onderwijs / Jeugd / Voorschool	1.772.074	23.268-	1.748.806
		P00 Totaal programma's	1.772.074	23.268-	1.748.806	
	14T23 Jeugdzorg	P10 Onderwijs / Jeugd / Voorschool	BLO_1001 Jeugdbeleid	774.703	38.399-	736.304

			BLO_1008 Leerlingenvervoer	997.371	15.131	1.012.502
			P10 Onderwijs / Jeugd / Voorschool	1.772.074	23.268-	1.748.806
		P00 Totaal programma's		1.772.074	23.268-	1.748.806
14T20 Beheerskosten Sociaal Domein	14B201 Beheerskosten Sociaal Domein	P11 Maatschappelijke zorg	BLO_1102 Welzijns- en maatschappelijk werk	101.490	-	101.490
			BLO_1108 Ouderenbeleid	169.923	-	169.923
			P11 Maatschappelijke zorg	271.413	-	271.413
		P00 Totaal programma's		271.413	-	271.413
	14T20 Beheerskosten Sociaal Domein	P11 Maatschappelijke zorg	BLO_1102 Welzijns- en maatschappelijk werk	101.490	-	101.490
			BLO_1108 Ouderenbeleid	169.923	-	169.923
			P11 Maatschappelijke zorg	271.413	-	271.413
		P00 Totaal programma's		271.413	-	271.413
	14P2 Sociaal domein	P04 Veilig "Openbare orde en veiligheid"	BLO_0401 Integrale veiligheid	870.982	-	870.982
			BLO_0402 Vergunningverl. openb. orde & veilig.	1.091.489	67.000	1.158.489
BLO_0403 Regionale brandweer			2.498.278	-	2.498.278	
BLO_0404 Preventie en voorbereiding brandweer			381.144	10.233-	370.911	
BLO_0405 Bestrijding van incidenten brandweer			90.407	-	90.407	
P04 Veilig "Openbare orde en veiligheid"			4.932.300	56.767	4.989.067	
P08 Werk & Inkomen			BLO_0801 Reïntegratiebeleid	1.102.111	-	1.102.111
		BLO_0802 Minimabeleid	1.678.820	175.000	1.853.820	
		BLO_0803 Inkomensregelingen	2.351.698	-	2.351.698	
		BLO_0804 Sociale zekerheid	1.397.090	-	1.397.090	
		BLO_0809 Inburgering	269.755	48.406	318.161	
		P08 Werk & Inkomen	6.799.474	223.406	7.022.880	
		P10 Onderwijs / Jeugd / Voorschool	BLO_1001 Jeugdbeleid	774.703	38.399-	736.304
BLO_1002 Kinderopvang en voorschoolse opv			289.200	-	289.200	
BLO_1005 Gemeentelijk onderwijsachterstandsbel			82.984	-	82.984	
BLO_1007 Onderwijsbegeleiding			130.461	30.000-	100.461	
BLO_1008 Leerlingenvervoer			997.371	15.131	1.012.502	
P10 Onderwijs / Jeugd / Voorschool			2.274.719	53.268-	2.221.451	
P11 Maatschappelijke zorg			BLO_1101 Buurthuizen	396.047	86.525-	309.522
		BLO_1102 Welzijns- en maatschappelijk werk	118.725	-	118.725	
		BLO_1103 Beleid en subsid gezondh.zorg (alg)	146.653	-	146.653	
		BLO_1104 Regionale openbare gezondheidszorg	999.035	38.399	1.037.434	
		BLO_1105 Jeugdgezondheidszorg	786.664	-	786.664	
		BLO_1106 Lijkbezorging	32.918	-	32.918	

			BLO_1108 Ouderenbeleid	772.505	-	772.505
			BLO_1109 Gehandic.bel, doelsubs & geh.parkeerkrt	5.297	-	5.297
			BLO_1111 Huish.verz, maalt.vz en pers.alarmering	4.254.770	19.540-	4.235.230
			BLO_1112 Rolstoelvoorziening	597.000	-	597.000
			BLO_1113 Woonvoorzieningen gehandicapten	755.000	-	755.000
			BLO_1114 Vervoersvoorz. gehandicapten	1.471.820	-	1.471.820
			BLO_1115 WMO collectieve voorzieningen	1.760.506	50.000-	1.710.506
			BLO_1110 Externe advisering	1.368.850	69.540	1.438.390
			P11 Maatschappelijke zorg	13.465.790	48.126-	13.417.664
			P00 Totaal programma's	27.472.283	178.779	27.651.062
14T31 De bruisende binnenstad	14B311 Middenstand	P08 Werk & Inkomen	BLO_0805 Ondernemen	40.166	-	40.166
			P08 Werk & Inkomen	40.166	-	40.166
		P00 Totaal programma's	40.166	-	40.166	
	14T31 De bruisende binnenstad	P08 Werk & Inkomen	BLO_0805 Ondernemen	40.166	-	40.166
			P08 Werk & Inkomen	40.166	-	40.166
		P00 Totaal programma's	40.166	-	40.166	
14T32 Toerisme & recreatie	14B321 Toerisme en recreatie	P08 Werk & Inkomen	BLO_0807 Recreatie en toerisme	116.710	5.000	121.710
			P08 Werk & Inkomen	116.710	5.000	121.710
		P00 Totaal programma's	116.710	5.000	121.710	
	14T32 Toerisme & recreatie	P08 Werk & Inkomen	BLO_0807 Recreatie en toerisme	116.710	5.000	121.710
			P08 Werk & Inkomen	116.710	5.000	121.710
		P00 Totaal programma's	116.710	5.000	121.710	
14T33 Ruimte om te ondernemen	14B331 Ondernemen	P08 Werk & Inkomen	BLO_0805 Ondernemen	408.748	-	408.748
			P08 Werk & Inkomen	408.748	-	408.748
		P00 Totaal programma's	408.748	-	408.748	
	14B332 Nutsvoorzieningen	P08 Werk & Inkomen	BLO_0806 Nutsvoorzieningen	99.524	-	99.524
			P08 Werk & Inkomen	99.524	-	99.524
		P00 Totaal programma's	99.524	-	99.524	
	14T33 Ruimte om te ondernemen	P08 Werk & Inkomen	BLO_0805 Ondernemen	408.748	-	408.748
			BLO_0806 Nutsvoorzieningen	99.524	-	99.524
			P08 Werk & Inkomen	508.272	-	508.272
		P00 Totaal programma's	508.272	-	508.272	
	14P3 Werkgelegenheid en economie	P08 Werk & Inkomen	BLO_0805 Ondernemen	448.914	-	448.914
			BLO_0806 Nutsvoorzieningen	99.524	-	99.524
BLO_0807 Recreatie en toerisme			116.710	5.000	121.710	
P08 Werk & Inkomen			665.148	5.000	670.148	

			P08 Werk & Inkomen	665.148	5.000	670.148
		P00 Totaal programma's		665.148	5.000	670.148
14T42 Cultuur & evenementen	14B425 Musea en archieven	P09 Programmering van de stad	BLO_0910 Musea en archieven	234.783	-	234.783
			P09 Programmering van de stad	234.783	-	234.783
		P00 Totaal programma's		234.783	-	234.783
	14B426 Evenementen	P09 Programmering van de stad	BLO_0901 Evenementen	129.931	-	129.931
			P09 Programmering van de stad	129.931	-	129.931
		P00 Totaal programma's		129.931	-	129.931
	14B421 Bibliotheek	P09 Programmering van de stad	BLO_0902 Bibliotheek	1.680.207	-	1.680.207
			P09 Programmering van de stad	1.680.207	-	1.680.207
		P00 Totaal programma's		1.680.207	-	1.680.207
	14B422 Theater	P09 Programmering van de stad	BLO_0908 Jongerencentrum "Outflow"	36.682	36.682-	-
			BLO_0907 Theater "De Bussel"	1.673.850	-	1.673.850
			P09 Programmering van de stad	1.710.532	36.682-	1.673.850
		P00 Totaal programma's		1.710.532	36.682-	1.673.850
	14B423 Cultuur onderwijs	P09 Programmering van de stad	BLO_0904 Onderhoud kunst en cultuur	10.566	-	10.566
			P09 Programmering van de stad	10.566	-	10.566
		P00 Totaal programma's		10.566	-	10.566
	14B424 Overige podia	P09 Programmering van de stad	BLO_0909 H19 Centrum voor de kunsten	786.406	-	786.406
			BLO_0903 Subsidies kunst en cultuur	302.937	-	302.937
			BLO_0905 Kunstbevordering en -voorwerpen	205.301	-	205.301
			BLO_0906 Cultuurnota	111.554	-	111.554
P09 Programmering van de stad			1.406.198	-	1.406.198	
P00 Totaal programma's		1.406.198	-	1.406.198		
14T42 Cultuur & evenementen	P09 Programmering van de stad	BLO_0908 Jongerencentrum "Outflow"	36.682	36.682-	-	
		BLO_0909 H19 Centrum voor de kunsten	786.406	-	786.406	
		BLO_0910 Musea en archieven	234.783	-	234.783	
		BLO_0901 Evenementen	129.931	-	129.931	
		BLO_0902 Bibliotheek	1.680.207	-	1.680.207	
		BLO_0903 Subsidies kunst en cultuur	302.937	-	302.937	
		BLO_0904 Onderhoud kunst en cultuur	10.566	-	10.566	
		BLO_0905 Kunstbevordering en -voorwerpen	205.301	-	205.301	
		BLO_0906 Cultuurnota	111.554	-	111.554	
		BLO_0907 Theater "De Bussel"	1.673.850	-	1.673.850	
		P09 Programmering van de stad	5.172.217	36.682-	5.135.535	

		P00 Totaal programma's		5.172.217	36.682-	5.135.535
14T43 Sport	14B431 Stimulering	P12 Sport	BLO_1201 Sport	617.297	5.000	622.297
			P12 Sport	617.297	5.000	622.297
		P00 Totaal programma's		617.297	5.000	622.297
	14B432 Sportparken	P12 Sport	BLO_1202 Sportaccomodaties buiten	1.502.312	-	1.502.312
			P12 Sport	1.502.312	-	1.502.312
		P00 Totaal programma's		1.502.312	-	1.502.312
	14B433 Sporthallen en gymzalen	P12 Sport	BLO_1203 Sportaccomodaties binnen	1.200.201	-	1.200.201
			P12 Sport	1.200.201	-	1.200.201
		P00 Totaal programma's		1.200.201	-	1.200.201
	14B434 Zwembad	P12 Sport	BLO_1204 Zwembaden	2.148.152	-	2.148.152
			P12 Sport	2.148.152	-	2.148.152
		P00 Totaal programma's		2.148.152	-	2.148.152
14T43 Sport	P12 Sport	BLO_1201 Sport	617.297	5.000	622.297	
		BLO_1202 Sportaccomodaties buiten	1.502.312	-	1.502.312	
		BLO_1203 Sportaccomodaties binnen	1.200.201	-	1.200.201	
		BLO_1204 Zwembaden	2.148.152	-	2.148.152	
		P12 Sport	5.467.962	5.000	5.472.962	
	P00 Totaal programma's		5.467.962	5.000	5.472.962	
14T41 Onderwijs & jeugd	14B411 Onderwijs / Voorschool	P10 Onderwijs / Jeugd / Voorschool	BLO_1002 Kinderopvang en voorschoolse opv	30.652	-	30.652
			BLO_1003 Onderwijshuisvesting	3.699.587	-	3.699.587
			BLO_1004 Onderwijsbeleid	779.822	-	779.822
			BLO_1006 Reg. meld-en coördinatiepunt schoolverl.	30.000-	30.000	-
			BLO_1007 Onderwijsbegeleiding	135.000	-	135.000
			P10 Onderwijs / Jeugd / Voorschool	4.615.061	30.000	4.645.061
			P00 Totaal programma's		4.615.061	30.000
	14B412 Jeugd	P10 Onderwijs / Jeugd / Voorschool	BLO_1001 Jeugdbeleid	243.130	-	243.130
			BLO_1010 Jong	24.248	-	24.248
			P10 Onderwijs / Jeugd / Voorschool	267.378	-	267.378
		P00 Totaal programma's		267.378	-	267.378
	14T41 Onderwijs & jeugd	P10 Onderwijs / Jeugd / Voorschool	BLO_1001 Jeugdbeleid	243.130	-	243.130
			BLO_1002 Kinderopvang en voorschoolse opv	30.652	-	30.652
			BLO_1003 Onderwijshuisvesting	3.699.587	-	3.699.587
BLO_1004 Onderwijsbeleid			779.822	-	779.822	
BLO_1006 Reg. meld-en coördinatiepunt schoolverl.			30.000-	30.000	-	

			BLO_1007 Onderwijsbegeleiding	135.000	-	135.000		
			BLO_1010 Jong	24.248	-	24.248		
			P10 Onderwijs / Jeugd / Voorschool	4.882.439	30.000	4.912.439		
		P00 Totaal programma's		4.882.439	30.000	4.912.439		
14P4 De levendige gemeente	P09 Programmering van de stad		BLO_0908 Jongerencentrum "Outflow"	36.682	36.682-	-		
			BLO_0909 H19 Centrum voor de kunsten	786.406	-	786.406		
			BLO_0910 Musea en archieven	234.783	-	234.783		
			BLO_0901 Evenementen	129.931	-	129.931		
			BLO_0902 Bibliotheek	1.680.207	-	1.680.207		
			BLO_0903 Subsidies kunst en cultuur	302.937	-	302.937		
			BLO_0904 Onderhoud kunst en cultuur	10.566	-	10.566		
			BLO_0905 Kunstbevordering en - voorwerpen	205.301	-	205.301		
			BLO_0906 Cultuurnota	111.554	-	111.554		
			BLO_0907 Theater "De Bussel"	1.673.850	-	1.673.850		
			P09 Programmering van de stad	5.172.217	36.682-	5.135.535		
			P10 Onderwijs / Jeugd / Voorschool		BLO_1001 Jeugdbeleid	243.130	-	243.130
					BLO_1002 Kinderopvang en voorschoolse opv	30.652	-	30.652
	BLO_1003 Onderwijshuisvesting	3.699.587			-	3.699.587		
	BLO_1004 Onderwijsbeleid	779.822			-	779.822		
	BLO_1006 Reg. meld-en coördinatiepunt schoolverl.	30.000-			30.000	-		
	BLO_1007 Onderwijsbegeleiding	135.000			-	135.000		
	BLO_1010 Jong	24.248			-	24.248		
	P10 Onderwijs / Jeugd / Voorschool	4.882.439			30.000	4.912.439		
	P12 Sport				BLO_1201 Sport	617.297	5.000	622.297
			BLO_1202 Sportaccomodaties buiten	1.502.312	-	1.502.312		
			BLO_1203 Sportaccomodaties binnen	1.200.201	-	1.200.201		
			BLO_1204 Zwembaden	2.148.152	-	2.148.152		
			P12 Sport	5.467.962	5.000	5.472.962		
			P00 Totaal programma's	15.522.618	1.682-	15.520.936		
	14T52 Verkeer & mobiliteit	14B521 Verkeer	P05 Verkeer & Mobiliteit	BLO_0502 Beleid verkeer	671.166	-	671.166	
				BLO_0503 Verkeersmaatregelen	643.880	-	643.880	
P05 Verkeer & Mobiliteit				1.315.046	-	1.315.046		
P00 Totaal programma's				1.315.046	-	1.315.046		
14B522 Openbaar vervoer		P05 Verkeer & Mobiliteit	BLO_0501 Openbaar vervoer	19.516	-	19.516		

			P05 Verkeer & Mobiliteit	19.516	-	19.516
		P00 Totaal programma's		19.516	-	19.516
	14B523 Parkeren	P05 Verkeer & Mobiliteit	BLO_0505 Fiets parkeren	495.788	-	495.788
			BLO_0504 Auto parkeren	918.588-	-	918.588-
			P05 Verkeer & Mobiliteit	422.800-	-	422.800-
			P00 Totaal programma's	422.800-	-	422.800-
	14T52 Verkeer & mobiliteit	P05 Verkeer & Mobiliteit	BLO_0505 Fiets parkeren	495.788	-	495.788
			BLO_0501 Openbaar vervoer	19.516	-	19.516
			BLO_0502 Beleid verkeer	671.166	-	671.166
			BLO_0503 Verkeersmaatregelen	643.880	-	643.880
			BLO_0504 Auto parkeren	918.588-	-	918.588-
			P05 Verkeer & Mobiliteit	911.762	-	911.762
			P00 Totaal programma's	911.762	-	911.762
14T53 Natuur, milieu & afval	14B531 Milieu	P06 Natuur / Milieu / Afval	BLO_0601 Milieu beleid en beheer	2.005.918	270.000	2.275.918
			P06 Natuur / Milieu / Afval	2.005.918	270.000	2.275.918
		P00 Totaal programma's	2.005.918	270.000	2.275.918	
	14B532 Afvalverwijdering	P06 Natuur / Milieu / Afval	BLO_0602 Afvalverwijdering	3.774.721	-	3.774.721
			P06 Natuur / Milieu / Afval	3.774.721	-	3.774.721
		P00 Totaal programma's	3.774.721	-	3.774.721	
	14B533 Water en riolering	P06 Natuur / Milieu / Afval	BLO_0603 Riolering	5.580.712	-	5.580.712
			BLO_0604 Waterhuishouding	250.938	-	250.938
			P06 Natuur / Milieu / Afval	5.831.650	-	5.831.650
		P00 Totaal programma's	5.831.650	-	5.831.650	
	14T53 Natuur, milieu & afval	P06 Natuur / Milieu / Afval	BLO_0601 Milieu beleid en beheer	2.005.918	270.000	2.275.918
			BLO_0602 Afvalverwijdering	3.774.721	-	3.774.721
			BLO_0603 Riolering	5.580.712	-	5.580.712
			BLO_0604 Waterhuishouding	250.938	-	250.938
P06 Natuur / Milieu / Afval			11.612.289	270.000	11.882.289	
P00 Totaal programma's			11.612.289	270.000	11.882.289	
14T54 Ruimtelijke ordening & wonen	14B541 Ruimtelijke ordening	P07 Bouwen en wonen	BLO_0702 Monumentenbeleid en archeologie	100.879	7.500	108.379
			BLO_0706 Stedelijke ontwikkeling	833.263	-	833.263
			BLO_0707 Structuur- en bestemmingsplannen	579.538	-	579.538
			BLO_0708 Beheer van gronden en gebouwen	44.265	55.000	99.265
			P07 Bouwen en wonen	1.557.945	62.500	1.620.445
		P00 Totaal programma's	1.557.945	62.500	1.620.445	
	14B542 Huisvesting	P07 Bouwen en wonen	BLO_0703 Bouwvergunningen	278.465	-	278.465

			BLO_0705 Volkshuisvestingsbeleid	10.763	-	10.763
			P07 Bouwen en wonen	289.228	-	289.228
		P00 Totaal programma's		289.228	-	289.228
	14B543 Grondexploitatie	P07 Bouwen en wonen	BLO_0701 Bouwgrondexploitatie	25.899	-	25.899
			P07 Bouwen en wonen	25.899	-	25.899
		P00 Totaal programma's		25.899	-	25.899
	14T54 Ruimtelijke ordening & wonen	P07 Bouwen en wonen	BLO_0701 Bouwgrondexploitatie	25.899	-	25.899
			BLO_0702 Monumentenbeleid en archeologie	100.879	7.500	108.379
			BLO_0703 Bouwvergunningen	278.465	-	278.465
			BLO_0705 Volkshuisvestingsbeleid	10.763	-	10.763
			BLO_0706 Stedelijke ontwikkeling	833.263	-	833.263
			BLO_0707 Structuur- en bestemmingsplannen	579.538	-	579.538
			BLO_0708 Beheer van gronden en gebouwen	44.265	55.000	99.265
			P07 Bouwen en wonen	1.873.072	62.500	1.935.572
			P00 Totaal programma's		1.873.072	62.500
14T51 Openbare ruimte	14B511 Wegen	P03 Woonomgeving	BLO_0303 Beleid wegen en openbaar groen	94.676-	-	94.676-
			BLO_0305 Onderhoud wegen	4.887.930	60.000-	4.827.930
			BLO_0306 Beheer en onderhoud openbare verlichting	1.131.044	-	1.131.044
			BLO_0307 Bestrijding van gladheid	189.902	-	189.902
			P03 Woonomgeving	6.114.200	60.000-	6.054.200
			P00 Totaal programma's	6.114.200	60.000-	6.054.200
	14B512 Openbaar groen	P03 Woonomgeving	BLO_0302 Speelvoorzieningen	422.606	-	422.606
			BLO_0303 Beleid wegen en openbaar groen	332.302	-	332.302
			BLO_0304 Onderhoud openbaar groen	3.352.348	60.000	3.412.348
			P03 Woonomgeving	4.107.256	60.000	4.167.256
	P00 Totaal programma's		4.107.256	60.000	4.167.256	
	14B513 Buurt- en wijkbeheer	P03 Woonomgeving	BLO_0301 Buurt- en wijkbeheer	371.277	-	371.277
			P03 Woonomgeving	371.277	-	371.277
			P00 Totaal programma's	371.277	-	371.277
	14T51 Openbare ruimte	P03 Woonomgeving	BLO_0301 Buurt- en wijkbeheer	371.277	-	371.277
			BLO_0302 Speelvoorzieningen	422.606	-	422.606
			BLO_0303 Beleid wegen en openbaar groen	237.626	-	237.626
			BLO_0304 Onderhoud openbaar groen	3.352.348	60.000	3.412.348
			BLO_0305 Onderhoud wegen	4.887.930	60.000-	4.827.930
			BLO_0306 Beheer en onderhoud openbare verlichting	1.131.044	-	1.131.044

			BLO_0307 Bestrijding van gladheid	189.902	-	189.902	
			P03 Woonomgeving	10.592.733	-	10.592.733	
		P00 Totaal programma's		10.592.733	-	10.592.733	
14P5 Ruimte & ontwikkeling	P03 Woonomgeving	BLO_0301 Buurt- en wijkbeheer	371.277	-	371.277		
		BLO_0302 Speelvoorzieningen	422.606	-	422.606		
		BLO_0303 Beleid wegen en openbaar groen	237.626	-	237.626		
		BLO_0304 Onderhoud openbaar groen	3.352.348	60.000	3.412.348		
		BLO_0305 Onderhoud wegen	4.887.930	60.000-	4.827.930		
		BLO_0306 Beheer en onderhoud openbare verlichting	1.131.044	-	1.131.044		
		BLO_0307 Bestrijding van gladheid	189.902	-	189.902		
		P03 Woonomgeving	10.592.733	-	10.592.733		
		P05 Verkeer & Mobiliteit	BLO_0505 Fiets parkeren	495.788	-	495.788	
			BLO_0501 Openbaar vervoer	19.516	-	19.516	
	BLO_0502 Beleid verkeer		671.166	-	671.166		
	BLO_0503 Verkeersmaatregelen		643.880	-	643.880		
	BLO_0504 Auto parkeren		918.588-	-	918.588-		
	P05 Verkeer & Mobiliteit		911.762	-	911.762		
	P06 Natuur / Milieu / Afval		BLO_0601 Milieu beleid en beheer	2.005.918	270.000	2.275.918	
		BLO_0602 Afvalverwijdering	3.774.721	-	3.774.721		
		BLO_0603 Riolering	5.580.712	-	5.580.712		
		BLO_0604 Waterhuishouding	250.938	-	250.938		
		P06 Natuur / Milieu / Afval	11.612.289	270.000	11.882.289		
		P07 Bouwen en wonen	BLO_0701 Bouwgrondexploitatie	25.899	-	25.899	
	BLO_0702 Monumentenbeleid en archeologie		100.879	7.500	108.379		
	BLO_0703 Bouwvergunningen		278.465	-	278.465		
	BLO_0705 Volkshuisvestingsbeleid		10.763	-	10.763		
	BLO_0706 Stedelijke ontwikkeling		833.263	-	833.263		
	BLO_0707 Structuur- en bestemmingsplannen		579.538	-	579.538		
	BLO_0708 Beheer van gronden en gebouwen		44.265	55.000	99.265		
	P07 Bouwen en wonen		1.873.072	62.500	1.935.572		
	P00 Totaal programma's		24.989.856	332.500	25.322.356		
	14T61 Gemeentelijke organisatie	14B612 Ondersteuning	P13 Productondersteuning	BLO_1302 Kabinet en secretariaat	348.700	-	348.700
			BLO_1303 Financiële administratie	1.821.393	10.248-	1.811.145	
			BLO_1304 Personeelsbeleid en -beheer en org. bel.	1.467.247	-	1.467.247	
			BLO_1306 Inform, automatisering en telecomm.	3.599.272	-	3.599.272	

			BLO_1307 Communicatie	416.852	-	416.852
			BLO_1308 Juridische zaken	90.270	-	90.270
			P13 Productondersteuning	7.743.734	10.248-	7.733.486
			P00 Totaal programma's	7.743.734	10.248-	7.733.486
14B613 Interne dienstverlening	P13 Productondersteuning		BLO_1305 Facility management en inkoop	1.228.061	-	1.228.061
			BLO_1310 Docum. informatievoorz. en reprod.	1.309.713	-	1.309.713
			BLO_1311 Accomodatiebeh. gem. vastgoed	2.546.542	133.440	2.679.982
			BLO_1312 Tractiemiddelen	1.153.595	-	1.153.595
			P13 Productondersteuning	6.237.911	133.440	6.371.351
			P00 Totaal programma's	6.237.911	133.440	6.371.351
14B611 Sturing	P02 Bestuur, College en Dienstverlening		BLO_0202 Bestuurs- en manag.ondersteuning	2.010.562	-	2.010.562
			P02 Bestuur, College en Dienstverlening	2.010.562	-	2.010.562
	P13 Productondersteuning		BLO_1301 Directie en management	1.518.825	-	1.518.825
			P13 Productondersteuning	1.518.825	-	1.518.825
			P00 Totaal programma's	3.529.387	-	3.529.387
14T61 Gemeentelijke organisatie	P02 Bestuur, College en Dienstverlening		BLO_0202 Bestuurs- en manag.ondersteuning	2.010.562	-	2.010.562
			P02 Bestuur, College en Dienstverlening	2.010.562	-	2.010.562
	P13 Productondersteuning		BLO_1301 Directie en management	1.518.825	-	1.518.825
			BLO_1302 Kabinet en secretariaat	348.700	-	348.700
			BLO_1303 Financiële administratie	1.821.393	10.248-	1.811.145
			BLO_1304 Personeelsbeleid en -beheer en org. bel.	1.467.247	-	1.467.247
			BLO_1305 Facility management en inkoop	1.228.061	-	1.228.061
			BLO_1306 Inform, automatisering en telecomm.	3.599.272	-	3.599.272
			BLO_1307 Communicatie	416.852	-	416.852
			BLO_1308 Juridische zaken	90.270	-	90.270
			BLO_1310 Docum. informatievoorz. en reprod.	1.309.713	-	1.309.713
			BLO_1311 Accomodatiebeh. gem. vastgoed	2.546.542	133.440	2.679.982
			BLO_1312 Tractiemiddelen	1.153.595	-	1.153.595
			P13 Productondersteuning	15.500.470	123.192	15.623.662
			P00 Totaal programma's	17.511.032	123.192	17.634.224
14T63 Dekkingsmiddelen	14B632 Belastingen	P14 Algemene dekkingsmiddelen	BLO_1402 Belastingen	10.673.096-	-	10.673.096-
			P14 Algemene dekkingsmiddelen	10.673.096-	-	10.673.096-
			P00 Totaal programma's	10.673.096-	-	10.673.096-
	14B633 Gemeentelijke	P06 Natuur / Milieu / Afval	BLO_0602 Afvalverwijdering	4.640.353-	-	4.640.353-

	heffingen		BLO_0603 Riolering	6.469.576-	-	6.469.576-	
			P06 Natuur / Milieu / Afval	11.109.929-	-	11.109.929-	
		P00 Totaal programma's		11.109.929-	-	11.109.929-	
	14B634 Algemene uitkering	P14 Algemene dekkingsmiddelen	BLO_1401 Algemene uitkering	48.375.795-	493.406-	48.869.201-	
			P14 Algemene dekkingsmiddelen	48.375.795-	493.406-	48.869.201-	
		P00 Totaal programma's		48.375.795-	493.406-	48.869.201-	
	14B635 Algemene baten en lasten	P14 Algemene dekkingsmiddelen	BLO_1406 Stelposten	434.872-	213.802-	648.674-	
			BLO_1407 Onvoorzien	270.000	77.500-	192.500	
			P14 Algemene dekkingsmiddelen	164.872-	291.302-	456.174-	
		P00 Totaal programma's		164.872-	291.302-	456.174-	
	14B631 Beleggingen	P14 Algemene dekkingsmiddelen	BLO_1403 Bespaarde rente	5.639.963-	-	5.639.963-	
			P14 Algemene dekkingsmiddelen	5.639.963-	-	5.639.963-	
		P00 Totaal programma's		5.639.963-	-	5.639.963-	
	14T63 Dekkingsmiddelen	P06 Natuur / Milieu / Afval	BLO_0602 Afvalverwijdering	4.640.353-	-	4.640.353-	
				BLO_0603 Riolering	6.469.576-	-	6.469.576-
				P06 Natuur / Milieu / Afval	11.109.929-	-	11.109.929-
			P14 Algemene dekkingsmiddelen	BLO_1401 Algemene uitkering	48.375.795-	493.406-	48.869.201-
				BLO_1402 Belastingen	10.673.096-	-	10.673.096-
				BLO_1403 Bespaarde rente	5.639.963-	-	5.639.963-
				BLO_1406 Stelposten	434.872-	213.802-	648.674-
				BLO_1407 Onvoorzien	270.000	77.500-	192.500
				P14 Algemene dekkingsmiddelen	64.853.726-	784.708-	65.638.434-
				P00 Totaal programma's		75.963.655-	784.708-
14T64 Resultaat	14B641 Resultaat	P14 Algemene dekkingsmiddelen	BLO_1408 Resultaat exploitatie na bestemming	673.814	-	673.814	
			P14 Algemene dekkingsmiddelen	673.814	-	673.814	
		P00 Totaal programma's		673.814	-	673.814	
	14B642 Reserves	P14 Algemene dekkingsmiddelen	BLO_1409 mutaties reserves	551.929-	209.329-	2.045.285-	
			P14 Algemene dekkingsmiddelen	551.929-	209.329-	761.258-	
		P00 Totaal programma's		551.929-	209.329-	761.258-	
	14T64 Resultaat	P14 Algemene dekkingsmiddelen	BLO_1408 Resultaat exploitatie na bestemming	673.814	-	673.814	
			BLO_1409 mutaties reserves	551.929-	209.329-	761.258-	
			P14 Algemene dekkingsmiddelen	121.885	209.329-	87.444-	
		P00 Totaal programma's		121.885	209.329-	87.444-	
14T62 Administratieve doorbelastingen	14B621 Administratieve doorbelastingen	P13 Productondersteuning	BLO_1313 Doorbelasting naar prod.	14.644.648-	112.959-	14.757.607-	
			P13 Productondersteuning	14.644.648-	112.959-	14.757.607-	
		P14 Algemene dekkingsmiddelen	BLO_1405 Saldo kostenplaatsen	406.446-	123.207	283.239-	

			P14 Algemene dekkingsmiddelen	406.446-	123.207	283.239-	
		P00 Totaal programma's		15.051.094-	10.248	15.040.846-	
	14T62 Administratieve doorbelastingen	P13 Productondersteuning	BLO_1313 Doorbelasting naar prod.	14.644.648-	112.959-	14.757.607-	
			P13 Productondersteuning	14.644.648-	112.959-	14.757.607-	
		P14 Algemene dekkingsmiddelen	BLO_1405 Saldo kostenplaatsen	406.446-	123.207	283.239-	
			P14 Algemene dekkingsmiddelen	406.446-	123.207	283.239-	
		P00 Totaal programma's		15.051.094-	10.248	15.040.846-	
14P6 Middelen	P02 Bestuur, College en Dienstverlening	BLO_0202 Bestuurs- en manag. ondersteuning		2.010.562	-	2.010.562	
		P02 Bestuur, College en Dienstverlening		2.010.562	-	2.010.562	
	P06 Natuur / Milieu / Afval	BLO_0602 Afvalverwijdering		4.640.353-	-	4.640.353-	
		BLO_0603 Riolering		6.469.576-	-	6.469.576-	
		P06 Natuur / Milieu / Afval		11.109.929-	-	11.109.929-	
	P13 Productondersteuning	BLO_1301 Directie en management		1.518.825	-	1.518.825	
		BLO_1302 Kabinet en secretariaat		348.700	-	348.700	
		BLO_1303 Financiële administratie		1.821.393	10.248-	1.811.145	
		BLO_1304 Personeelsbeleid en -beheer en org. bel.		1.467.247	-	1.467.247	
		BLO_1305 Facility management en inkoop		1.228.061	-	1.228.061	
		BLO_1306 Inform, automatisering en telecomm.		3.599.272	-	3.599.272	
		BLO_1307 Communicatie		416.852	-	416.852	
		BLO_1308 Juridische zaken		90.270	-	90.270	
		BLO_1310 Docum. informatievoorz. en reprod.		1.309.713	-	1.309.713	
		BLO_1311 Accomodatatiebeh. gem. vastgoed		2.546.542	133.440	2.679.982	
		BLO_1312 Tractiemiddelen		1.153.595	-	1.153.595	
		BLO_1313 Doorbelasting naar prod.		14.644.648-	112.959-	14.757.607-	
		P13 Productondersteuning		855.822	10.233	866.055	
		P14 Algemene dekkingsmiddelen	BLO_1401 Algemene uitkering		48.375.795-	493.406-	48.869.201-
			BLO_1402 Belastingen		10.673.096-	-	10.673.096-
	BLO_1403 Bespaarde rente		5.639.963-	-	5.639.963-		
	BLO_1405 Saldo kostenplaatsen		406.446-	123.207	283.239-		
	BLO_1406 Stelposten		434.872-	213.802-	648.674-		
	BLO_1407 Onvoorzien		270.000	77.500-	192.500		
	BLO_1408 Resultaat exploitatie na bestemming		673.814	-	673.814		
	BLO_1409 mutaties reserves		551.929-	209.329-	761.258-		
	P14 Algemene dekkingsmiddelen		65.138.287-	870.830-	66.009.117-		

		P00 Totaal programma's	73.381.832-	860.597-	74.242.429-
P00 Totaal programma's			-	-	-

Meerjaren perspectief Grondexploitaties 2014

1. Samenvatting	55
2. Ontwikkelingen grondexploitaties	56
2.1. Inleiding	56
2.2. Ontwikkelingen algemeen	57
Stand van zaken ruimte behoefte algemeen	57
Stand van zaken ontwikkeling bouwkosten	58
Stand van zaken ontwikkeling rentelasten	58
Stand van zaken prijzen woningbouw	59
Stand van zaken aantal verkopen woningen	59
3. Risico's	62
3.1. Bepaling risico's	62
3.2. Risicomanagement	62
<i>Bepaling risico volgens IFLO-normen</i>	63
<i>Bepaling risico's per project (risicokaart)</i>	63
Bepaling risico's twee specifieke projecten: De Contreie en herontwikkeling Santrijgebied	64
3.3. Weerstandsvermogen	65
3.4. Liquiditeitsprognose MPG	66
Bijlage 1: Totaal project uitgaven en inkomsten	68
Bijlage 2: Informatie betreffende ontwikkeling verkoopprijzen woningen	69
Bijlage 3: Informatie betreffende prognoses diverse instanties	71
Bijlage 4: Totaal project prognose toekomstige uitgaven en inkomsten	73
Bijlage 5: Projectinformatie per project	74

1. Samenvatting

In dit actuele meerjaren perspectief grondexploitaties (MPG) wordt een actueel inzicht gegeven in de stand van zaken van de binnen de gemeente Oosterhout geopende grondexploitaties.

In het door de Gemeenteraad in december 2012 vastgesteld MPG zijn de theoretische kaders van opstellen en actualiseren van grondexploitaties doorgenomen en is ingegaan op de Oosterhoutse situatie. In deze MPG wordt het theoretische gedeelte niet wederom beschreven, gezien het feit dat dit ongewijzigd is. Dit is ook in het eerste MPG al zo benoemd.

Los van de basis, waarvan risicobepaling en -beheersing en weerstandscapaciteit de essentie zijn, kan additionele informatie worden toegevoegd, bijv. als gevolg van andere economische omstandigheden.

De kern van het opstellen van een MPG is om snel inzicht te krijgen in de risico's van alle grondexploitaties binnen een gemeente en om snel een indruk te krijgen van de financiële buffer die binnen dit onderdeel grondexploitaties aanwezig is.

Dit MPG beperkt zich met name tot de financiële risico's binnen de grondexploitaties.

Een belangrijk onderdeel van het risicomanagement is het zorg dragen voor voldoende weerstandsvermogen binnen de functie grondexploitaties.

Het weerstandsvermogen bestaat uit het verschil tussen de **aanwezige** weerstandscapaciteit (reserves) en de **vereiste** weerstandscapaciteit (dekking verliezen & risico's).

Er is voor de 9 geopende grondexploitaties op twee manieren naar de vereiste weerstandscapaciteit gekeken van de exploitaties in totaliteit.

Deze methodes zijn in dit MPG omschreven, de zgn. IFLO norm (IFLO: Inspectie Financiën Lagere Overheden) en de risicokaartmethode. Omdat toepassing van de IFLO methode leidt tot een momentopname, is hier een tweede manier aan toegevoegd, juist omdat binnen de grondexploitaties de fluctuaties groot kunnen zijn. Hier is gekozen om per project een combinatie van deze methoden toe te passen, waaruit vervolgens het vereiste weerstandsvermogen is te herleiden.

Het totaal van de op deze manier gekwantificeerde risico's bedraagt op basis van

- IFLO methode : € 7,82 miljoen (alle projecten ook NIEGG)
- Risicokaartmethode: € 8,00 miljoen

Op dit moment (september 2014) bedraagt de hoogte van de aanwezige weerstandscapaciteit:

Item	Bedrag
Algemene bedrijfsreserve	€ 11,032 miljoen
Reserve bovenwijkse voorzieningen	€ 8,824 miljoen
Totaal	€ 19,856 miljoen

De weerstandsratio; dit is de verhouding tussen de beschikbare reservecapaciteit (€ 19,8 miljoen) en de relevante risico's (€ 8,00 miljoen) bedraagt circa 2,5.

Bij een weerstandsratio hoger dan 1, dus bij meer aanwezig weerstandscapaciteit dan vereist, is sprake van een gezonde financiële situatie.

Deze nota bevat aan het einde een overzicht van nog te maken kosten en opbrengsten per vastgestelde grondexploitatie. Getotaliseerd is deze berekening grafisch weergegeven in paragraaf 2.4.

Volgens de risicokaart methode zijn 4 variabelen doorgerekend, nl

- VON prijs 10% lager (over de gehele looptijd)
- twee jaar vertraging in de afzet
- renteverhoging met 1,5% (t.o.v. de voorcalculatorische rekenrente van 3,5% en vanaf 2017 4,5%)
- kostenstijging 1,5% meer (t.o.v. de in de grex'en gehanteerde index)

Voor 2 projecten te weten Santrijgebied en De Contreie zijn deze risico's verder uitgewerkt, hetgeen tot een specifiekere berekening leidt.

Hieruit blijkt dat van de nu nog 9 geopende projecten het project de Contreie meer dan 77,5% van de vereiste weerstandscapaciteit bepaalt.

Uit de uitgevoerde berekeningen blijkt ook dat de projecten Santrijn en Heihoef gevoelig zijn voor bovengenoemde variabelen.

2. Ontwikkelingen grondexploitaties

2.1. Inleiding

Bij de jaarrekening wordt de stand van zaken van projecten per 31 december van het betreffende boekjaar gegeven waarbij met name de werkelijk gemaakte kosten en baten in beeld zijn.

Teneinde ook tijdens het jaar inzage in zijn totaliteit te krijgen, is ervoor gekozen ook de stand per 1 september in beeld te brengen en dit als onderdeel van de concernrapportage te integreren

Dit onderdeel van de rapportage beoogt u een inzicht te geven in het totaalbeeld van de grondexploitaties binnen onze gemeente, waarbij met name ingegaan wordt op de prognoses zoals deze per september 2014 zijn opgenomen. Hierdoor is het MPG een geschikt document om een financiële vooruitblik voor de lange termijn te publiceren. Daarbij moeten ook de verwachte risico's van de grondexploitaties aan bod komen en moet worden aangegeven hoeveel weerstandscapaciteit nodig is om eventuele tekorten te kunnen opvangen.

De risico's kunnen per project verschillend zijn, met name afhankelijk van de nog te maken kosten en nog te realiseren opbrengsten. Om die reden wordt dit jaar naast de algemene risicovariabelen zoals kostenstijging en rentestijging, ook bij betreffend project naar de elementen met de grootste geldstromen gekeken, zodat er meer op de feitelijke gevoeligheden en de grootste risico's kan worden ingezoomd.

Gekozen is om eerst (hoofdstuk 1) algemene informatie over de MPG met benoeming van alle projecten en de onroerende zaak markt in zijn algemeenheid toe te lichten.

In hoofdstuk 2 wordt meer specifiek ingegaan op de diverse mogelijke risico's conform de eerder gekozen methoden. Enkele, zowel in ruimtelijke als in financiële zin, belangrijke projecten worden daarnaast specifiek toegelicht

Hoofddoel van het MPG blijft dat deze informatie ons als organisatie en bestuur een totaalbeeld geeft omtrent de stand van zaken van grondexploitaties, maar hiermee beogen we ook om voor derden (bijv. bij een accountcontrole) in een samenhangend geheel de financiële stand binnen één oogopslag zichtbaar te maken.

Dit jaar is voor de derde maal dit MPG opgesteld, waarbij die grondexploitaties waar relevante wijzigingen te verwachten zijn ten opzichte van de eerder gemaakte prognoses weer kritisch doorgenomen zijn door projectmanager, planeconoom en voor enkele grotere projecten ook door projectdirecteur en afdelingsmanager.

De eerder geconstateerde vertragingen van de afzet geldt inmiddels in mindere mate voor de projectenbouw maar voor de uitgifte van kavels is dit nog wel herkenbaar. Wel valt in de praktijk op dat ook de verkoop van kavels lijkt aan te trekken door meer getoonde belangstelling, verlening van meer opties en de door particulieren verder genomen stappen in het proces.

De verkoop van kavels speelt met name binnen het project de Contreie en Veekestraat.

Aan de kostenkant zijn er twee componenten die voor diverse projecten relevant zijn, te weten rente en kostenindexatie. We zien dat nog steeds op de kosten van bouwrijp maken aanbestedingsvoordelen worden behaald. Voor wat betreft de rente die voor de projecten van toepassing is, heeft een verlaging plaatsgevonden in de hoogte van de voorcalculatorische rente.

In de gemeente Oosterhout zijn de volgende projecten benoemd: ¹

IN EXPLOITATIE GENOMEN GRONDEN WONINGBOUW

01 Plan Santrijgebied

10 Plan St. Josephstraat

25 Gronden Veerseweg/Leijzenstraat

33 Gronden Slotjes-Midden

89 Vlindervallei

92 De Contreie

94 Veekestraat

IN EXPLOITATIE GENOMEN GRONDEN INDUSTRIETERREINEN

66 Bedrijventerrein Beneluxweg Zuid

72 Bedrijventerrein Heihoef

NIET IN EXPLOITATIE GENOMEN GRONDEN (NIEGG)

35 Gronden St. Antoniusstraat (Opel)

63 Industrierrein Everdenberg-Oost

64 Industrierrein Oosterhout-Oost

79 Plan De Zwaikom

VOORRADEN

80 Kanaalgronden

90 Overige gronden

95 Erfpachtsgronden / gronden golfbaan

Zoals hierboven blijkt wordt onderscheid gemaakt tussen bouwgronden in exploitatie (BIE) en niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG). Dit onderscheid zit voornamelijk in het stadium van de ontwikkeling. Bij BIE is sprake van vastgestelde grondexploitatie en is de ontwikkeling van de gronden daadwerkelijk gestart. Bij NIEGG bestaat er een stellig voornemen tot ontwikkeling van de gronden in de nabije toekomst. Deze indeling is gebaseerd op de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Gezien de beperkte omvang en resterende looptijd van de exploitaties St. Josephstraat en Veerseweg, welke eind 2014 worden afgesloten, zijn deze projecten buiten de risicoberekening gehouden.

In bijlage 1 is een overzicht opgenomen waarbij op basis van de laatste actualisatie, gebaseerd op de feitelijke stand van zaken de eindwaarden per project zijn opgenomen.

2.2. Ontwikkelingen algemeen

Stand van zaken ruimte behoefte algemeen

Bij de vaststelling van de structuurvisie is door het college een meerjaren woningbouwprogramma 2012 – 2121 met doorkijk naar 2030 vastgesteld. Deze is in lijn met de laatst door de provincie Noord Brabant gepubliceerde prognoses met betrekking tot bevolkings- en woningbehoefteprognose

De behoefte aan bedrijventerrein wordt in opdracht van Rijk en provincie regionaal onderzocht en actueel gehouden. Daarbij is gekeken naar de periode tot 2020. In 2006 heeft de provincie prognoses bedrijventerreinen laten opstellen voor de Brabantse stedelijke en landelijke regio's. Dit is de meest recente versie. Binnen de regio West- Brabant is sprake van een dreigend tekort aan bedrijventerrein in

¹ Nummering betreft het in de gemeentelijke administratie gehanteerde complexnummer

de subregio Breda-Oosterhout. Dientengevolge hebben provincie en regio in 2012 ingestemd met de aanleg van Everdenberg Oost en Heihoef (huidig sportpark Vijf Eiken). Hier is vanuit de provincie geen nadere actualisatie toegepast.

In onze gemeente is voor het project Beneluxweg-Zuid een grondexploitatie geopend, waar nog één kavel moet worden uitgegeven. De aanbesteding van deze uitgifte is in 2013 uitgevoerd en heeft niet geleid tot de verkoop van deze kavel. De verkoop van de kavels op Heihoef start na bouwrijp maken in 2015. Hier is al wel één kavel, ten behoeve van de vestiging van een crematorium verkocht.

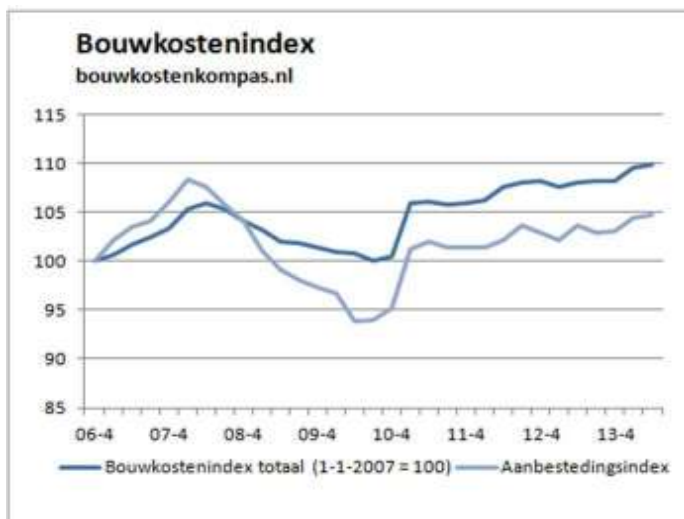
Op huidig bedrijventerrein Everdenberg hebben we als gemeente één kavel in eigendom die al enkele jaren in de verkoop zit.

Daarnaast is het project Everdenberg Oost in voorbereiding, waar de grondexploitatie mogelijk eind 2015 wordt geopend (mede afhankelijk van provinciale planning inzake aanpassing N629).

De feitelijke vraag naar grond op een bedrijventerrein is enkele jaren nihil geweest, maar op dit moment wordt er al meer contact gezocht met de gemeente voor kavels. Dit heeft nog niet tot een transactie geleid, maar door de ingezette hernieuwde belangstelling lijkt de markt weer aan te trekken, hetgeen hopelijk in 2015 zal resulteren in verkopen van kavels. In de prognose wordt hier heel voorzichtig op in gezet met 7.500 m² voor uitgifte op bedrijventerrein Heihoef en één kavel op Beneluxweg Zuid van 5.000 m².

Stand van zaken ontwikkeling bouwkosten

Zoals in de inleiding gesteld zien we dat nog steeds op de kosten van bouwrijp maken aanbestedingsvoordelen worden behaald. Dit is ook het geval bij kosten van bouwwerken. Uit onderstaand tabel blijkt dat er nog steeds een verschil tussen de bouwkosten en aanbesteding zit van ruim 4%. De afgelopen jaren zijn bij aanbestedingen van infrastructurele werken de resultaten vaak aanmerkelijk beter dan de ramingen waren. Om deze redenen worden op dit moment de grondexploitaties doorgerekend met een lager kostenindex als in het verleden. Dit was vaak 2% en nu worden de meeste grondexploitaties doorgerekend met 1%. Wel is van belang om goed te kijken naar de in de grondexploitatie opgenomen kosten zowel qua soort kosten als planning van moment van kosten. Als de kosten over een langere periode lopen en met name infrastructurele kosten betreffen dient de toegepaste kostenindex hoger te liggen. Dit is met name het geval bij de grondexploitatie Slotjes Midden waar gedifferentieerd is naar korte en lange termijn.

Figuur 1 bouwkostenindex.nl

Stand van zaken ontwikkeling rentelasten

Voor wat betreft de rente die voor de projecten van toepassing is, heeft een verlaging plaatsgevonden in de hoogte van de voorcalculatorische rente. Tot begin dit jaar werden projecten doorgerekend met 4,5% rente. Deze rente is verlaagd naar 3,5% voor de jaren tot 2017. Hiervoor zijn twee redenen aan te

voeren nl. het feit dat in 2012 de rente nacalculatorisch 3,7% en in 2013 3,4% bedroeg en het feit dat deze verlaging gezien de huidige financieringsbehoefte en gezien de huidige te betalen rente nog verder zal doorzetten. Immers door meer vreemd vermogen aan te trekken (door enkele incidentele grote investeringen) tegen een lagere rente dan de aan het eigen vermogen toegerekende rente wordt de totale rentelast van de gemeente lager).

Stand van zaken prijzen woningbouw

Voor het maken van een prognose voor de toekomst moet eerst inzicht zijn in de ontwikkeling tot dit moment. De top van de markt voor verkoopprijzen lag in 2008 op een gemiddelde transactieprijs van € 243.500 landelijk en in de regio West Brabant € 270.200. Dit gemiddelde is van bestaande woningen en nieuwbouw woningen. Daarna is deze transactieprijs gedaald. In bijgevoegde 3 tabellen (zie bijlage 2) is deze ontwikkeling over een aantal jaren opgenomen met cijfers zoals door CBS gepubliceerd. Het betreft de gemiddelde verkoopprijs per woning, de prijsindex en ontwikkelingen t.o.v een jaar daarvoor en de derde tabel geeft inzicht in aantal verkochte woningen en de ontwikkeling hiervan in percentages.

Stand van zaken aantal verkopen woningen

Voor de toe te passen risicokaartmethode (zie paragraaf 2.2) moeten diverse scenario's worden doorgerekend. Hierbij wordt vaak een percentage afwijking toegepast bijv. van de opbrengst. In de vorige MPG is gerekend met Vrij Op Naam (VON) prijs 10% lager (over de gehele looptijd)

Bij de beoordeling van een percentage is dit altijd gerelateerd aan een basisbedrag. Hieronder wordt een toelichting gegeven op het basisbedrag dat gehanteerd is.

Als voorbeeld wordt genomen de gehanteerde VON prijzen voor de berekening van de gemeentelijke inkomsten voor het project Contreie.

Conform de woonvisie is de volgende indeling gewenst:

- 30% goedkope koop (VON tot € 185.000) (15% koop en 15% huur)
- 40% middelduur (VON van € 185.00 tot € 275.000) (30% koop en 10% huur)
- 30% duur (VON vanaf € 275.000) (15% koop, 10% huur en 5% vrije kavels)

In de opbrengsten van projectmatige bouw is in de grondexploitatie van 2012 (in raad januari 2013 vastgesteld) is ten opzichte van de in 2010 vastgesteld grondexploitatie gerekend met:

- Goedkoop van € 185.000, inmiddels wordt gerekend met € 175.000 (5,4% minder)
- Middelduur van € 250.000, inmiddels wordt gerekend met € 237.500 (5% minder)
- Dure woningen van € 350.000 inmiddels wordt gerekend met € 325.000 (7,1% minder) en deels € 300.000

Voor de kavels zijn de eerste ruim 50 kavels getaxeerd en in juli 2012 en in augustus 2013 zijn deze gehanteerde prijzen andermaal getaxeerd/beoordeeld, om te zien of deze diende te worden bijgesteld. Op dit moment wordt dit met name door de (niet) prijselasticiteit van de grondprijzen niet geadviseerd.

Per 1 augustus 2014 was de stand voor de afgeronde uitgifte van grond voor projectbouw (111) als volgt:

Aantal	categorie	Gemiddelde vrij op naam prijs (VON prijs)	Afwijking VON prijs t.o.v basis VON prijs vastgestelde grondexploitatie
18	goedkoop		
13	goedkoop	€ 179.500	Geen afwijking
22	middelduur	€ 230.980	• € 6.520 per woning
18	duur	€ 317.222	• € 7.778 per woning
22	middelduur	€ 223.914	• € 13.583 per woning
18	duur	€ 301.111	• € 23.889 per woning

In 2014 zijn voor de gronduitgifte voor 64 woningen contracten getekend met een ontwikkelaar, voor 46 woningen met Thuisvester en voor de gronduitgifte van minimaal 47 woningen is overeenstemming bereikt met een ontwikkelaar. Dus voor in totaal 157 woningen is overeenstemming bereikt.

Voor wat betreft de stand van zaken van de 66 kavels die op dit moment in de verkoop zijn geldt:

- 6 kavels zijn verkocht
- 3 kavels zijn verkocht onder voorbehoud
- 24 kavels zijn in optie.

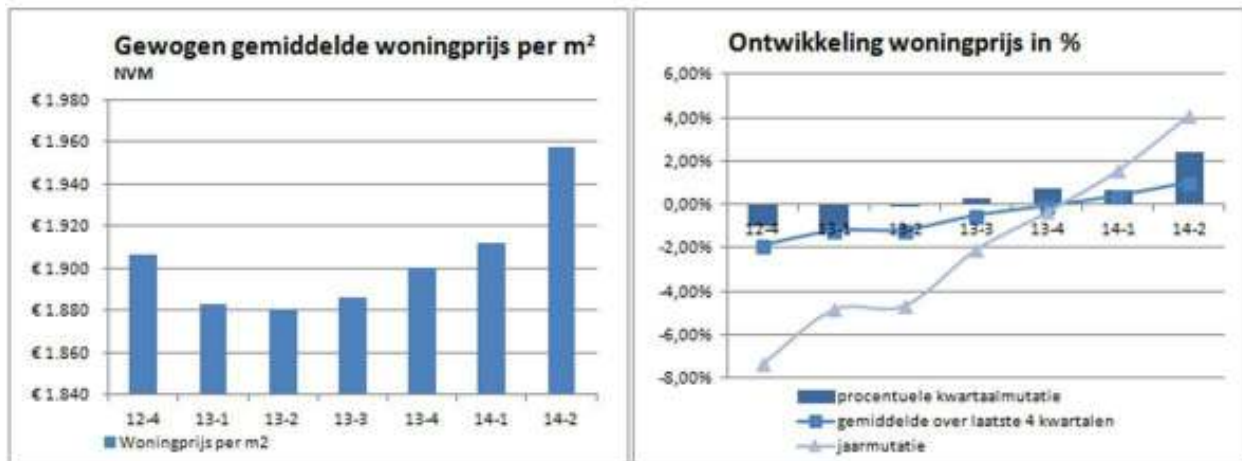
Daarnaast is binnen de grondexploitatie Santrijn overeenstemming bereikt over 57 woningen.

VERWACHTE ONTWIKKELINGEN WONINGMARKT

Uit de verschenen publicaties met betrekking tot de prognose van de woningmarkt blijkt dat de woningmarkt zich stabiliseert. Uit bijgevoegde (soms verkorte) citaten blijkt dat er geen scherpe prognoses worden geformuleerd, maar dat het merendeel van de analyses voorzichtig positief is over de ontwikkeling van de woningmarkt, dit wordt overigens in nagenoeg alle publicaties gekoppeld aan de prognose van de economische ontwikkeling in zijn algemeen, en het herstel is broos en van vele grotendeels niet door ons land beïnvloedbare omstandigheden afhankelijk.

In bijlage 3 zijn de prognoses van Centraal Planbureau, den Nederlandse Vereniging van Makelaars en de marktprognoses van de Rabobank opgenomen.

Ook onderstaande overzichten geven voor de elementen woningprijs per meter en ontwikkeling woningprijs in % een overduidelijk stijgende lijn aan.

CONCLUDEREND:

De woningmarkt stabiliseert zich, waardoor het aantal verkopen naar verwachting minimaal gelijk zal blijven en de gerealiseerde prijzen feitelijk nominaal zullen stijgen. De stijging van de kosten blijft beperkt maar zal op termijn bijv. voor investeringen in de infrastructuur meer gaan stijgen dan de inflatie is de verwachting, nl. als de vraag naar aannemers weer gaat stijgen.

De gemeente heeft de afgelopen jaren getracht zo veel mogelijk op de markt in te haken en met name binnen het project de Contreie lijkt dit voor de afzet van de gronden voor met name projectbouw goed gelukt.

Vorig jaar zijn in het MPG een aantal aandachtspunten opgesomd te weten:

- een realistisch, regionaal afgestemd woningbouwprogramma
- tijdig inspelen op veranderende demografische ontwikkelingen
- betere aansluiting van vraag en aanbod op de regionale woningmarkt
- flexibele, gedifferentieerde en kleinschalige woningbouwplanning en programmering
- goede samenwerking met andere spelers op de markt

Voorbeelden van het gemeentelijke participeren hierin zijn met name de bestemmingsplanwijziging met omzetting van woningbouw naar bungalowbouw in de Contreie, de kleinschalige maar toch gestage afzet van projectenbouw, en de samenwerking met de ontwikkelaars binnen het plangebied, die tot een meerwaarde voor alle partijen leidt.

Bovenstaande verwachte ontwikkelingen zijn mede bepalend voor de risicofactoren die binnen een grondexploitatie gelden en die je dus per project zo goed mogelijk moet inschatten. Hier wordt in het vervolg op ingegaan.

3. Risico's

3.1. Bepaling risico's

Gemeentelijk grondbeleid en gemeentelijke grondexploitaties kennen vaak complexe en langdurige processen. Dat brengt de nodige financiële en andersoortige risico's met zich mee.

De in het MPG van 2012 genoemde risico's zullen, afhankelijk van de fase waarin een exploitatie zich bevindt, groter of kleiner zijn. Hoe verder binnen een project is gevorderd met de uitvoering, hoe kleiner de risico's zullen zijn.

Het uiteindelijke saldo van de grondexploitatie na realisatie is in financiële zin een dominant risico. Bij de start van ieder project wordt een zo realistisch mogelijke inschatting gemaakt. Gezien de lange looptijd en alle onzekerheden van veel projecten treden regelmatig mutaties op. De inschattingen moeten namelijk over de looptijd, variërend tussen 5 tot 15 jaar, een voorspelling doen over rente- en indexontwikkelingen, de afzetmarkt en de inschatting van kosten en opbrengsten. Het is zeker mogelijk om een grondexploitatie voor deze periode op te stellen, maar de bandbreedte waarbinnen het uiteindelijke resultaat ligt is dan vaak vrij groot. Door tijdige, minimaal jaarlijks te actualiseren en regulier te rapporteren over de lopende grondexploitatieprojecten krijgt de gemeenteraad inzicht in het financiële verloop van deze projecten.

Grondexploitatie-risico's

Het grondexploitatie-risico volgt uit de kosten en opbrengsten in de grondexploitatie.

Een specificatie van de kosten is in het MPG van 2012 opgenomen.

Uit de praktijk van de laatste jaren blijkt dat het grootste risico zit in het risico van tegenvallende opbrengsten in de grondexploitatie. Dit komt in belangrijke mate voort uit twee factoren.

- ❖ **de hoogte** van gronduitgifteprijs die we uiteindelijk ontvangen.
- ❖ **wanneer** we in de tijd gezien de opbrengst realiseren.

Beide zijn van tevoren in te schatten, maar kennen een hoog risicoprofiel.

De hoogte van de grondprijs is afhankelijk van de marktomstandigheden waarin een project tot stand komt. Naast de grondprijs is het moment van grondafname belangrijk.

3.2. Risicomanagement

Risicomanagement is het op een gestructureerde en expliciete manier risico's in kaart brengen, te evalueren en door hier pro-actief mee om te gaan ze beter te beheersen, met andere woorden risicomanagement gaat over het controleren en beperken van deze risico's.

Voor het project de Contreie is in 2013 een risicoanalyse opgesteld en worden de voorgestelde beheersmaatregelen op dit moment in een implementatieplan opgenomen. Daarnaast worden op dit moment de financiële risico's van dit plan in beeld gebracht, hetgeen mogelijk zal leiden tot een bijstelling van de kosten en opbrengsten in de prognose voor komende jaren. Hierbij kan gedacht worden aan verlaging van de opbrengsten nominaal, verlaging van de indexering van opbrengsten, verhoging van diverse elementen van de kosten door langere looptijd (zoals planontwikkelingskosten) en een combinatie hiervan. Dit zal leiden tot een herziene grondexploitatie en deze zal begin volgend jaar aan uw raad worden voorgelegd.

Een belangrijk onderdeel van het risicomanagement is het zorg dragen voor voldoende weerstandsvermogen binnen het gemeentelijk grondbedrijf. Het weerstandsvermogen bestaat uit het verschil tussen de aanwezige weerstandscapaciteit (reserves) en de vereiste weerstandscapaciteit (dekking verliezen & risico's).

Bij de jaarrekening 2013 van onze gemeente is een dergelijk rekenmodel opgenomen:

Omschrijving	2012	2013
Nog niet in exploitatie genomen gronden	16.660	9.435
In exploitatie genomen gronden	44.555	35.675
Totaal geactiveerd	61.215	45.110
Af: Voorziening verwachte verliezen	8.663	4.756
Totaal geactiveerd minus voorziening	52.552	40.354
Nog te maken kosten	88.483	34.107
Nog te realiseren opbrengsten	157.998	90.519
Per saldo verwacht positief resultaat complexen (incl. voorzieningen)	16.963	16.058
Algemene reserve grondexploitatie (= weerstandsvermogen)	21.466	19.856
Verwachte toekomstige positieve resultaten complexen	16.963	16.058
Buffer voor het opvangen van tegenvallers	38.429	35.914
Buffer in een percentage van het geactiveerd vermogen	73%	80%

Samenvattend vertoont de bovenstaande tabelfiguur een afnemend geïnvesteerd vermogen bij een afnemend weerstandsvermogen. Het risico dat de gemeente loopt met betrekking tot de grondexploitatie wordt dus kleiner. De accountant adviseert de ontwikkelingen in de komende jaren nauwlettend te blijven volgen en hierover periodiek aan de gemeenteraad te rapporteren (waarvan deze nota de najaars-rapportage is)

Met name het bepalen van de financiële risico's als input voor de vereiste weerstandscapaciteit is een belangrijke stap. Er bestaat geen eenduidige rekenmethode om deze risico's te berekenen en de risico's hangen af van veel factoren. Hier zullen kort een aantal methoden de revue passeren.

Bepaling risico volgens IFLO-normen

Vanuit het Ministerie van Binnenlandse Zaken is de IFLO-norm (IFLO: Inspectie Financiën Lagere Overheden) opgesteld. Deze norm wordt door sommige provincies en gemeenten gebruikt voor de bepaling van de minimaal noodzakelijke weerstandscapaciteit. De IFLO-norm relateert de hoogte van de benodigde weerstandscapaciteit aan de boekwaarden van de complexen in exploitatie en de nog te maken kosten. De norm bestaat dus uit twee elementen

10% van de boekwaarden van de exploitaties.

10% van de nog te maken kosten in deze exploitaties.

De IFLO-norm is een eenvoudige en snelle manier om het risico te berekenen maar geeft dan ook slechts een indicatieve en minimale schatting. Ten eerste levert de methode geen maatwerk ten opzichte van de risico's die worden gelopen. Ten tweede houdt de IFLO-norm onvoldoende rekening met jaarlijkse fluctuaties in de twee gebruikte grootheden, de uitkomst is dus slechts een momentopname. Ten derde worden de risico's van aankomende exploitaties nog niet meegenomen.

Toepassing van deze norm betekent voor onze gemeente per 1-9-2014:

1. 10% van de boekwaarde van circa € 47 miljoen is € 4,7 miljoen (in exploitatie en NIEGG).

2. 10% van de nog te maken kosten in geopende exploitaties € 3,12 miljoen.

Derhalve bedraagt het benodigde weerstandsvermogen totaal € 7,82 miljoen.

Bepaling risico's per project (risicokaart)

Een tweede methode om de vereiste weerstandscapaciteit te bepalen is een beoordeling van de risico's per grondexploitatie. Door de risico's van alle grondexploitaties te sommeren ontstaat een beeld van het

totale financiële risico. Voordeel van deze methode is een vrij precieze benadering van de risico's. Nadeel is echter de grote hoeveelheid werk die aan deze methode verbonden is. Daarnaast zijn soms niet alle risico's daadwerkelijk kwantificeerbaar of is er sprake van een grote risicomarge. Van enkele projecten is dit specifiek opgesteld, met name de financiële risico's van het project.

Volgens de risicokaart methode zijn 4 variabelen doorgerekend, nl

- VON prijs 10% lager (over de gehele looptijd)
- twee jaar vertraging in de afzet
- renteverhoging met 1,5% (t.o.v. de voorcalculatorische rekenrente van 3,5% en vanaf 2017 4,5%)
- kostenstijging 1,5% meer (t.o.v. de in de grex'en gehanteerde index)

Bepaling risico's twee specifieke projecten: De Contreie en herontwikkeling Santrijgebied

Voor deze twee projecten zijn de gedane investeringen hoog (met name voor de Contreie) en bepalen de uitgiften of en op welke termijn deze investeringen kunnen worden terugverdiend.

In de jaarrekening 2013 zijn prognoses van grondexploitaties zijn opgenomen (zie toelichting grondexploitaties pagina 212), alsmede ter vergelijking het verwacht resultaat zoals bij opstelling jaarrekening 2012 was gemeld. Daaruit bleek dat het verwacht resultaat (=de eindwaarde) van het project De Contreie gedaald was tot ruim € 10 miljoen.

Een analyse van de wijzigingen ten opzichte van een jaar eerder leerde dat deze wijziging toe te rekenen was aan 2 componenten:

- de uitgifte kwam moeizaam op gang, waardoor de afzet op de prognoses achterbleef
- het niet realiseren van de batenstijging. De nominale bedragen waren beperkt afwijkend, maar doordat voorcalculatorisch gerekend was met 2% batenstijging die feitelijk niet gehaald werd, is de eindwaarde gedaald ten opzicht van het jaar daarvoor.

Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat de kosten nog binnen de prognoses lopen en niet bijdroegen aan de afwijking.

Zoals uit bovenstaande blijkt zijn binnen het project De Contreie met name de opbrengsten bepalend voor het verloop van de boekwaarde en de eindwaarde van het project. Zoals eerder gesteld loopt inmiddels de verkoop van de gronden voor projectbouw goed. De uitgifte van kavels blijft ver achter op de planning. Overigens zien we wel een stijgende lijn in deze verkopen. Er is een adviesbureau ingeschakeld om te kijken hoe we de uitgifte hiervan kunnen bevorderen en of we hier mogelijk een andere verkaveling toe moeten passen, voor een gedeelte van het plangebied waar nog niet gestart is met de uitgifte maar waar tot nu toe kavels zijn gepland. Indien dit laatste het geval zou zijn, kan dit met een bestemmingsplanwijziging worden geëffectueerd. Een mogelijke optie zou kunnen zijn om een deel van de kavels voor zelfbouw alsnog om te zetten naar projectbouw met woningen in de categorie middenduur en duur.

Onder andere door deze moeizame uitgiften zijn de planontwikkelingskosten naar verwachting te laag begroot. Ook hier wordt op dit moment kritisch naar gekeken en zal mogelijk bijstelling naar boven plaatsvinden. Deze constatering hebben ertoe geleid dat bovenstaande 4 variabelen uitgebreid zijn met de variabelen:

- planontwikkelingskosten voor komende 3 jaar verhoogd met € 200.000 per jaar.
- Deel van de kavelopbrengsten omzetten naar middenduur en dure woningen en bij nog te handhaven kavelopbrengsten een reductie van 10% (tot een maximum van € 20.000) toe te passen.

Ook binnen het project Santrijn zal de uitkomst (de eindwaarde van de grondexploitatie en daarmee de te nemen winst) met name door twee componenten bepaald worden: te weten de inkomsten van de parkappartementen en het moment waarop. Om die reden is bij bovenstaande variabelen de VON prijs niet 10% verlaagd maar 25% en de tijd van vertraging in de afzet naar 3 jaar gezet. De aanbesteding voor het woonrijp maken van een groot gedeelte van dit gebied is dit jaar gepland en daarom zal er geen extra variant van kostenstijging worden doorgerekend.

3.3. Weerstandsvermogen

Volgens artikel 11 van het besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) bestaat het weerstandsvermogen uit de relatie tussen:

- de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de provincie onderscheidenlijk gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken;
- alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Verder stelt het BBV dat:

De paragraaf betreffende het weerstandsvermogen ten minste bevat:

- een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- een inventarisatie van de risico's;
- het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's.

Bovenstaande definitie is ook te formuleren als:

Ratio tussen de aanwezige en de benodigde weerstandscapaciteit.

Hier wordt onder aanwezige weerstandscapaciteit verstaan: vrij besteedbaar geld dat de gemeente "op de plank" heeft liggen om onverwachte tegenvallers op te kunnen vangen.

Onder benodigde weerstandscapaciteit wordt verstaan: het risicobedrag dat periodiek bepaald wordt op basis van een inventarisatie van financiële vertaling van risico's.

Het weerstandsvermogen is dan: de ratio tussen de aanwezige en benodigde weerstandscapaciteit.

Als deze ratio boven de 1 ligt, dan kan geconcludeerd worden dat er sprake is van een gezonde financiële boekhouding. De weerstand is dan op orde.

Wat is binnen onze gemeente aan te merken als aanwezige weerstandscapaciteit:

Het totaal van algemene reserves en bestemmingsreserves voor de grondexploitaties, (zie hierboven).

Dit betekent dat de hoogte van de aanwezige weerstandscapaciteit op 1-08-2014 bedroeg:

Item	Bedrag
Algemene bedrijfsreserve	€ 11,032 miljoen
Reserve bovenwijkse voorzieningen	€ 8,824 miljoen
Totaal	€ 19,856 miljoen

De benodigde weerstandscapaciteit is te zien als een optelsom van de gekwantificeerde risico's per project. Bij toepassing van de hiervoor benoemde methoden komt het totaal van de op deze manier gekwantificeerde risico's op:

IFLO methode : € 7,82 miljoen voor alle projecten ook de projecten in NIEGG

IFLO methode : € 6,85 miljoen voor alle geopende grondexploitaties

Risicokaartmethode: € 8,00 miljoen

De weerstandsratio; dit is de verhouding tussen de beschikbare reservecapaciteit (€ 19,8 miljoen) en de relevante risico's (€ 8,00 miljoen) bedraagt circa 2,5.

Bij een weerstandsratio hoger dan 1, dus bij meer aanwezig weerstandscapaciteit dan vereist, is sprake van een gezonde financiële situatie.

Bepaling van de risico's bij niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG):

Het grootste risico hierbij is dat de bestaande boekwaarde niet wordt terugverdiend door de toekomstige ontwikkelingen. In dat geval is het risico de boekwaarde minus de marktwaarde van de grond in de huidige bestemming. Dit verschil is dat het financiële effect waar rekening mee gehouden moet worden. Binnen onze gemeente kan dit van belang zijn bij de bedrijvenontwikkelingen Ter Horst en Everdenberg Oost.

In financiële zin betekent dit voor Oosterhout-Oost (Ter Horst) een zeer klein risico omdat deze gronden in zowel 2011, 2012 als 2013 afgewaardeerd zijn naar de WOZ waarden. Voor Everdenberg Oost is er een financieel risico, omdat hier al gronden zijn aangekocht voor bedrijvenbestemming, terwijl de bestemmingswijziging procedure nog niet is opgestart. Echter, uit het in paragraaf 1.3 genoemd regionaal onderzoek blijkt dat er binnen de regio West-Brabant sprake is van een mogelijk tekort aan bedrijventerrein in de subregio Breda-Oosterhout. Dientengevolge stemt de provincie in met de aanleg van Everdenberg Oost en Heihoef (huidig sportpark Vijf Eiken).

Daarnaast in de ontwikkeling van woningbouw aan de Zwaaihoek weer in een planfase gekomen, waarbij de nota van uitgangspunten wordt vastgesteld en er een krediet is verleend voor de plankosten.

De beschikbare voorziening van circa € 4,7 miljoen is niet gebruikt als onderdeel van de aanwezige weerstandscapaciteit omdat deze met name is om risico's in NIEGG te dekken.

3.4. Liquiditeitsprognose MPG

Een liquiditeitsprognose wordt gedefinieerd als een overzicht van **toekomstige** ontvangsten en uitgaven, bijvoorbeeld per maand over een periode van een jaar. De liquiditeitsprognose is een middel om de liquiditeitsontwikkeling in de gaten te houden.

In bijlage 4 is een overzicht van de prognose van toekomstige inkomsten en uitgaven opgenomen.

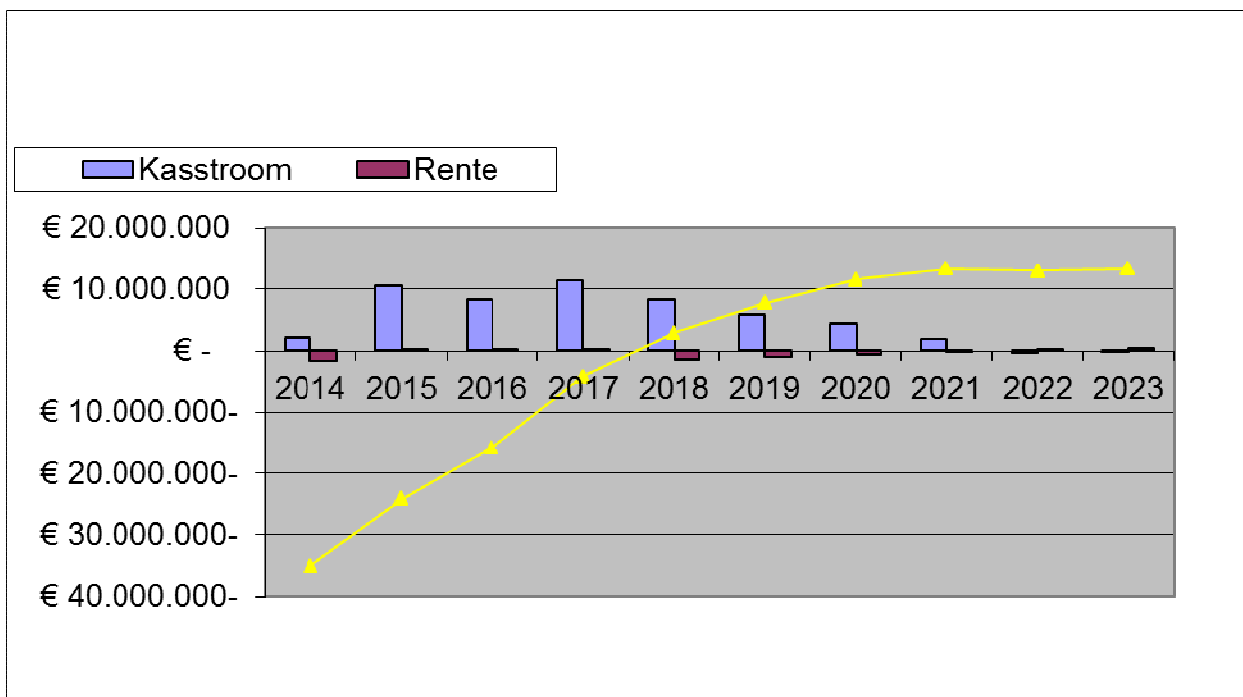
Binnen het totaal van de grondexploitaties is een prognose van de uitgaven en inkomsten per maand niet relevant, en ook niet specifiek op te stellen, want bijv. de te maken kosten voor infrastructuur worden per termijn voldaan.

Om die reden is hier gekozen voor een overzicht van ontvangsten en uitgaven per jaar, gebaseerd op de laatste actualisatie van de grondexploitaties.

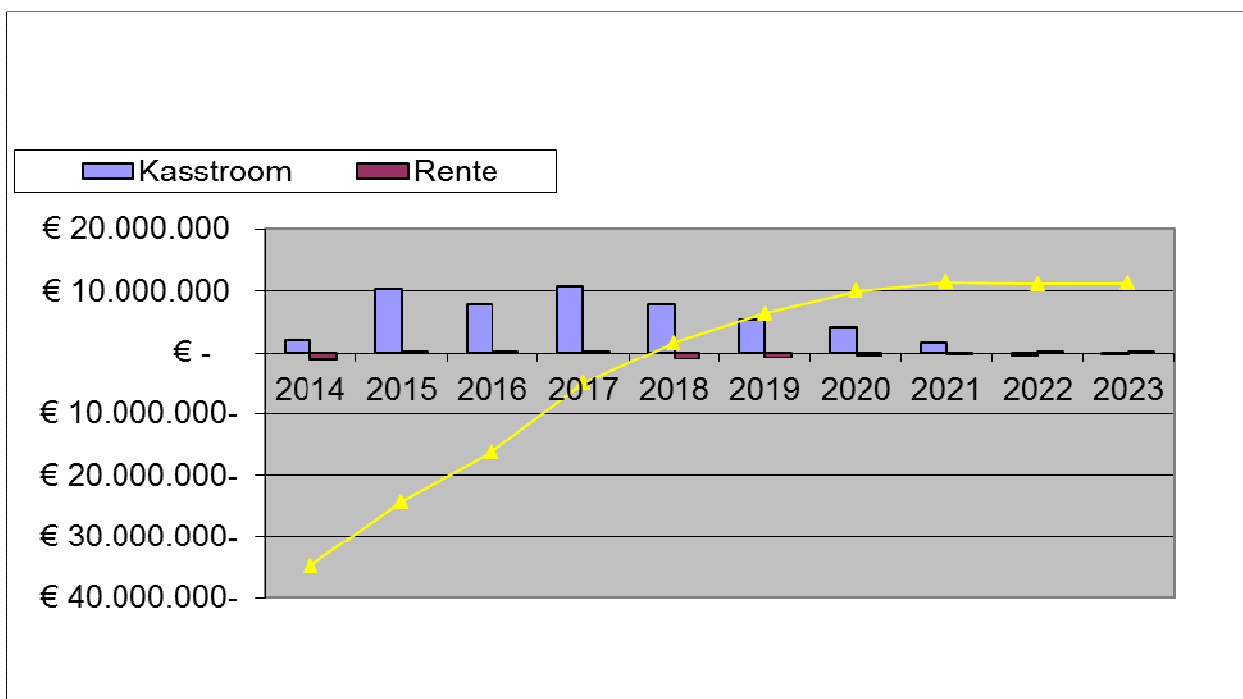
Al deze prognoses zijn, naast de boekwaarde per 1-1-2014, in zijn totaliteit ook in een exploitatie-opzet gezet en zo is een nominale geldstroom inzichtelijk gemaakt alsmede de eindwaarde bij diverse scenario's van kosten- en batenstijgingen.

EINDWAARDE BIJ DIVERSE VARIABELEN			
rentepercentage	kostenstijging	batenstijging	eindwaarde (X€1.000)
4,50%	1%	1%	13,316
4,50%	2%	2%	15,417
4,50%	2%	1%	12,333
6,00%	1%	2%	15,123
6,00%	2%	1%	10,9
3,50%	1%	1%	14,184
3,50%	1%	0%	11,272
3,50%	2%	2%	16,234

Dit leidt tot de volgende weergaven van geldstromen:

Tabel 1 rente 4,5%, kostenstijging 1% en batenstijging 1%

Tabel 2 rente 3,5%, kostenstijging 1% en batenstijging 0%

Concluderend kan uit bovenstaande tabellen worden afgeleid dat bij een ongewijzigd aantal grondexploitaties de investeringen bij hier doorgerekende varianten zijn terugverdiend in 2018 en vanaf dat moment is de boekwaarde van de grondexploitaties in zijn totaliteit negatief (dus meer ontvangen dan geïnvesteerd).

Bijlage 1: Totaal project uitgaven en inkomsten

MPG	MEERJAREN PERSPECTIEF GRONDEXPLOITATIES									
TOTAAL PROJECT FINANCIERING	SANTRIJN	SINT JOSEPHSTRAAT	VEERSEWEG	SLOT JES MIDDEN	VLINDERVALLEI	DE CONTREIE	VEEKESTRAAT	BENELUXWEG-ZUID	HEIHOEF	TOTAAL
ALGEMEEN										
projectnummer	C301	C310	C325	C333	C189	C192	C194	C266	C373	
projectmanager										
projectfase	uitvoering	afrondding	afrondding	uitvoering	afrondding	uitvoering	uitvoering	uitvoering	uitvoering	
jaar vaststelling	2012	2011	2009	2010	2004	2010	2011	2011	2014	
jaar afrondding	2018	2014	2014	2018	2015	2023	2015	2015	2021	
kostenindex	1,00%	0,00%	1,00%	1,00%	1,00%	1,00%	1,00%	1,00%	1,00%	
opbrenstenindex	1,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	1,50%	1,50%	
rekenrente	3,50%	3,50%	3,50%	3,50%	3,50%	3,50%	3,50%	3,50%	3,50%	
kosten nominaal										
vererving en inbreng	307	7.520	932	0	16.833	32.472	1.225	0	143	59.432
sloopkosten	206	341	0	0	0	291	0	0	90	928
bodemsanering	104	160	0	0	223	148	0	0	50	685
bouw rijpmaken	1.076	382	0	3.000	3.082	4.059	20	560	1.146	13.325
woonrijpmaken	922	279	0	3.701	4.168	6.746	26	173	860	16.875
plankosten	590	281	88	1.449	3.187	12.058	65	524	920	19.162
winstneming/storting BoVd	0	0	136	0	20.849	0	0	535	65	21.585
overige kosten	894	2.436	82	140	3.174	8.047	297	24	0	15.094
onvoorzien	299	15	1	500	11	860	5	33	327	2.051
TOTALE KOSTEN	4.398	11.414	1.239	8.790	51.527	64.681	1.638	1.849	3.601	149.137
opbrengsten nominaal										
woningen	5.329	3.483	450	3.257	51.726	66.002	1.143	0	0	131.390
commerciële functies	0	687	0	0	0	0	0	2.386	6.532	9.605
overige functies	0	438	683	10	0	6.562	26	0	0	7.719
overige opbrengsten	0	168	115	685	0	2.755	8	9	55	3.795
subsidies	0	238	0	283	0	0	0	0	0	521
bijdragen reserves e.d.	53	6.375	0	4.700	0	0	0	0	0	11.128
TOTALE OPBRENGSTEN	5.382	11.389	1.248	8.935	51.726	75.319	1.177	2.395	6.587	164.158
resultaat										
kostenstijging	91	0	0	246	1	519	1	5	126	989
opbrengstenstijging	314	0	0	0	0	3705	0	20	352	4391
geïndexeerd saldo	1.207	-25	9	-101	198	13.824	-462	561	3.212	18.423
rente	431	10	1	-122	-5	3966	74	-10	-507	3838
EINDWAARDE	776	-35	8	21	203	9.858	-536	571	3.719	14.585
boekw aarden tot 1-1										
boekw aarde kosten	1050	10726	1231	3295	51526	46230	1582	1482	0	117122
boekw aarde opbrengsten	0	11321	1136	4060	51164	11620	372	1512	100	81285

Bijlage 2: Informatie betreffende ontwikkeling verkoopprijzen woningen

Jaar	Gemiddelde verkoopprijs
2000	172.050
2005	222.706
2010	239.530
2011	240.059
2012	226.661
2013	213.353
2014 januari	219.530
2014 februari	213.822
2014 maart	214.147
2014 april	220.136
2014 mei	219.607
2014 juni	222.301
2014 juli	226.750

Tabel 1 © Centraal Bureau voor de Statistiek/Kadaster 17-9-2014

Jaar	Prijnsindex verkoopprijzen	
	Prijnsindex bestaande koopwoningen 2010 = 100	Ontwikkelingen t.o.v. een jaar eerder %
2000	71,1	18,2
2005	94,4	3,9
2010	100	-2,2
2011	97,6	-2,4
2012	91,3	-6,5
2013	85,3	-6,6
2014 januari	85,3	-0,5
2014 februari	85,3	-1,7
2014 maart	85,1	-2,0
2014 april	85,7	0,1
2014 mei	85,7	1,4
2014 juni	85,9	2,2
2014 juli	86,6	1,9

Tabel 2 © Centraal Bureau voor de Statistiek/Kadaster 17-9-2014

Jaar	Aantal verkochte woningen		
	Aantal verkochte woningen	Ontwikkelingen t.o.v. voorgaande periode %	Ontwikkelingen t.o.v. een jaar eerder %
2000	189.358	-7,4	-7,4
2005	206.629	7,7	7,7
2010	126.127	-1,1	-1,1
2011	120.739	-4,3	-4,3
2012	117.261	-2,9	-2,9
2013	110.094	-6,1	-6,1
2014 januari	8.905	-42,4	42,3
2014 februari	10.030	12,6	27,0
2014 maart	10.028	0,0	12,3
2014 april	10.780	7,5	64,5

2014 mei	11.966	11,0	43,6
2014 juni	11.328	-5,3	56,8
2014 juli	13.883	22,6	43,7

Tabel 3 © Centraal Bureau voor de Statistiek/Kadaster 17-9-2014

Bijlage 3: Informatie betreffende prognoses diverse instanties

Het Centraal planbureau geeft in zijn Macro Economische Verkenningen van september 2014 de volgende toelichting:

- ✓ *De bodem van de woningmarkt lijkt in de zomer van 2013 te zijn bereikt. Naar verwachting zullen de huizenprijzen dit jaar en volgend jaar gelijke tred houden met de inflatie, terwijl ze vorig jaar nog met 6,6% afnamen (zie tabel 2 op pagina ...).*
- ✓ *Ook het aantal transacties van bestaande koopwoningen laat sinds de zomer van 2013 een voorzichtig herstel zien. Nadat in juni vorig jaar een dieptepunt werd bereikt met minder dan 8000 transacties, is het aantal transacties in de eerste helft van 2014 gestegen tot het hoogste niveau sinds het begin van de crisis(zie tabel 2 op pagina ..). Voor 2014 wordt een groei van het aantal transacties met 13% verwacht. In 2015 zal dit nog iets verder stijgen.*
- ✓ *Naast de markt voor bestaande woningen vertoont ook de markt voor nieuwbouwwoningen tekenen van herstel. Het aantal verkochte nieuwbouwwoningen is in de tweede helft van 2013 fors aangetrokken.*
- ✓ *Het aantal verstrekte bouwvergunningen laat voor koopwoningen een stijgende trend zien, wat impliceert dat de vraag naar nieuwe woningen of verbeteringen aan bestaande woningen aan het toenemen is.*
- ✓ *Onder invloed van de aantrekkende vraag nemen de investeringen in woningen zowel dit jaar als volgend jaar met 3% toe.*
- ✓ *Hoewel de vooruitzichten voor de woningmarkt geleidelijk beter worden, blijft de toekomst met onzekerheden omgeven. In 2014 en 2015 stijgen de reële huizenprijzen daardoor nauwelijks.*
- ✓ *Het aantrekken van de economie vanaf het tweede kwartaal van dit jaar en het gematigde herstel dat voor komend jaar wordt verwacht, dragen bij aan het herstel van de woningmarkt.*
- ✓ *De werkloosheid zal tot 2015 ondanks de ingezette daling nog op een relatief hoog niveau blijven en de onzekere macro-economische omstandigheden en het uitblijven van een krachtige opleving van de conjunctuur vertalen zich in een demping van de verwachtingen voor de woningmarkt.*
- ✓ *Daarnaast maakt de verlaging van de maximale Loan-To-Value (LTV) ratio naar 100% in 2018 de financiering van woningen lastiger. Dit heeft een negatieve invloed op de huizenprijzen, omdat aanscherping van overheidsbeleid op dit gebied bij een gegeven prijsniveau tot een verslechtering van de betaalbaarheid van woningen leidt.*
- ✓ *Anderzijds heeft het structureel maken van de verlaging van de overdrachtsbelasting naar 2% een belangrijke onzekerheid op de huizenmarkt weggenomen.*
- ✓ *Ook levert de lage rentestand een positieve bijdrage aan de betaalbaarheid van woningen en daarmee aan de huizenprijsontwikkeling*

In de analyse van de woningmarkt van de bestaande koopwoningen 2e kwartaal 2014 van de Nederlandse Vereniging van Makelaars (NVM) worden de volgende constatering gemeld:

- ✓ *Het aantal transacties is ook in het tweede kwartaal sterk toegenomen in vergelijking met dezelfde periode 2013. Er zijn ruim 41% woningen meer verkocht. Hetzelfde percentage is gerealiseerd in het 1e kwartaal, zodat we in het eerste halfjaar 40% meer transacties hebben dan vorig jaar na een halfjaar. De markt beweegt dus duidelijk in opwaartse richting.*
- ✓ *In het tweede kwartaal van 2014 zijn door NVM-makelaars 29.216 woningen verkocht (naar schatting 39.000 in de totale markt). Het aantal transacties op jaarbasis bij NVM-makelaars is voor het eerst in jaren weer uitgekomen boven de 100.000 met 102.600 woningen. In de totale markt waren dat er naar schatting 137.500.*
- ✓ *De prijs van de gemiddeld verkochte woning is voor het derde opeenvolgende kwartaal toegenomen, in vergelijking met een kwartaal eerder stegen de prijzen met 1,7%. In vergelijking met*

een jaar eerder liggen de prijzen nu 3,5% hoger. Ook de vierkante meterprijs is behoorlijk hoger dan een jaar eerder, namelijk 2,8%.

Ook in andere publicaties van de NVM wordt meer stabilisatie en vertrouwen in de woningmarkt gesignaleerd:

- ✓ *Het vertrouwen op de Nederlandse woningmarkt blijft maar stijgen. De meest actuele is de VEH Marktindicator die inmiddels al 17 maanden een stijging signaleert. Inmiddels is de neutrale waarde 100 weer in zicht, het omslagpunt waarbij er evenveel mensen positief als negatief over de markt zijn.* De NVM-index wordt gebaseerd op het rapportcijfer dat de makelaars elk kwartaal geven aan de woningmarkt.*
- ✓ *Bij een waarde 100 geven evenveel makelaars de woningmarkt een voldoende als een onvoldoende. Voor het eerst sinds de registratie komt de index boven de 100 punten uit. De ING WoonIndex komt inmiddels ook boven de 100 punten uit. Ook hier geldt de 100 als het omslagpunt.*
- ✓ *Het aantal starters dat het nu een gunstige periode vindt om een huis te kopen is niet eerder zo hoog geweest sinds de start van de meting in 2006. Zowel de meeste starters als koopwoningbezitters verwachten dat de bodem van de huizenprijzen in zicht is (Bron ING).*

De Rabobank publiceert ieder kwartaal een kwartaalbericht over de woningmarkt. Een samenvatting van het kwartaalbericht augustus 2014 is hieronder geciteerd:

- ✓ *Het herstel op de Nederlandse woningmarkt zet in 2014 en 2015 door. Het aantal verkochte bestaande woningen zal toenemen en de huizenprijzen stijgen weer voorzichtig.*
- ✓ *Huishoudens vinden het nu duidelijk een gunstiger moment om actief te worden op de woningmarkt dan in de afgelopen jaren. Dit gaat ook op voor huishoudens die hun verhuisplannen tijdens de crisis hebben uitgesteld. Belangrijke oorzaken zijn de dalende hypotheekrente en het toegenomen vertrouwen op de woningmarkt. Deze positieve factoren hebben naar verwachting een sterker effect dan de onderwaardeproblematiek, die drukkend werkt op het aantal verkochte woningen.*
- ✓ *De Rabobank verwacht dat de economie in 2015 verder zal aantrekken. Wij voorzien dan ook een verdere toename van de dynamiek op de woningmarkt. Doordat de woningprijs en de hypotheekrente naar verwachting niet snel zullen stijgen, blijven woningen goed betaalbaar. Ook neemt het reëel beschikbare inkomen per huishouden verder toe, evenals de werkgelegenheid. En gezien de lichte prijsstijgingen sinds medio 2013 verwachten we dat het vertrouwen in de Nederlandse woningmarkt eveneens blijft toenemen.*
- ✓ *De hypotheektarieven zijn sinds midden 2011 fors gedaald; de tarieven met een rentevaste periode tot en met tien jaar zijn nu zelfs historisch laag en wij verwachten dit jaar geen sterke stijging. Een dalende rente is niet alleen gunstig is voor starters en doorstromers op de woningmarkt. Ook woningbezitters bij wie de rentevaste periode binnenkort afloopt, profiteren van de huidige hypotheekrenteontwikkeling. En natuurlijk ondersteunt deze ontwikkeling ook het toenemende aantal woningverkoppen en de voorzichtige prijsstijgingen die wij verwachten voor 2014 en 2015.*

Bijlage 4: Totaal project prognose toekomstige uitgaven en inkomsten

MPG	MEERJAREN PERSPECTIEF GRONDEXPLOITATIES										
TOTAAL PROJECT PROGNOSE UITGAVEN EN INKOMSTEN	SANTRIJN	SINT JOSEPHSTRAAT	VEERSEWEG	SLOT JES MIDDEN	VLINDERVALLEI	DE CONTRIE	VEEKESTRAAT		BENELUXWEG-ZUID	HEIHOEF	TOTAAL
ALGEMEEN											
projectnummer	C301	C310	C325	C333	C189	C192	C194		C266	C373	
projectmanager											
projectfase	uitvoering	afrondding	afrondding	uitvoering	afrondding	uitvoering	uitvoering		uitvoering	uitvoering	
jaar vaststelling	2012	2011	2009	2010	2004	2010	2011		2011	2014	
jaar afrondding	2018	2014	2014	2018	2015	2023	2015		2015	2021	
kostenindex	1,00%	0,00%	1,00%	1,00%	1,00%	1,00%	1,00%		1,00%	1,00%	
opbrengstenindex	1,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		1,50%	1,50%	
rekenrente	3,50%	3,50%	3,50%	3,50%	3,50%	3,50%	3,50%		3,50%	3,50%	
kosten nominaal											
verwerving en inbreng	0	0	0	0	0	4.207	0		0	143	4.350
sloopkosten	0	23	0	0	0	100	0		0	90	213
bodemsanering	72	0	0	0	0	160	0		0	50	282
bouw rijpmaken	0	277	0	603	0	2.654	21		140	1.146	4.841
w oonrijpmaken	1.907	278	0	3.807	170	6.708	5		43	860	13.778
plankosten	347	40	7	561	13	2.815	17		62	920	4.782
w instneming/storting BoVo	0	0	0	0	21	0	0		50	65	136
overige kosten	723	56	0	25	47	947	8		39	0	1.845
onvoorzien	300	15	0	500	11	860	5		33	327	2.051
Totaal verwachte uitgaven	3.349	689	7	5.496	262	18.451	56		367	3.601	32.278
opbrengsten nominaal											
w oningen	5.330	0	0	2.135	562	60.200	798		0	0	69.025
commerciële functies	0	0	0	0	0	0	0		875	6.432	7.307
overige functies	0	68	0	0	0	1.524	0		9	0	1.601
overige opbrengsten	0	0	115	0	0	1.974	8		0	55	2.152
subsidies	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0
bijdragen reserves e.d.	53	0	0	2.740	0	0	0		0	0	2.793
Totaal verwachte opbrengsten	5.383	68	115	4.875	562	63.698	806		884	6.487	82.878
resultaat											
kostenstijging	91	0	0	246	2	520	1		5	126	991
opbrengstenstijging	314	0	0	0	0	3705	0		20	352	4391
geïndexeerd saldo	2.257	-621	108	-867	298	48.432	749		532	3.112	54.000
rente	431	-10	2	121	5	3965	74		-10	-507	4071

Bijlage 5: Projectinformatie per project

PROJECTINFORMATIE SANTRIJNGEBIED

bedragen x € 1.000

Soort kosten	Totale investering	Uitgegeven gelden	Nog te investeren
Verwerving	307	307	0
Sloopkosten	206	206	0
Bodemsanering	104	31	73
Bouw- en woonrijp	1.998	91	1.907
Overige kosten	1.432	414	1.018
Onvoorzien	300	0	300
Storting in groenfonds	53	0	53
Totale kosten	4.400	1.049	3.351

Soort opbrengsten	Totale opbrengsten	Ontvangen inkomsten	Nog te realiseren opbrengsten
Verkoop kavels	0	0	0
Verkoop aan ontwikkelaars	5.330	0	5.330
Overige opbrengsten	53	0	53
Totale opbrengsten	5.383	0	5.383

BENODIGDE WEERSTANDSVERMOGEN

Volgens IFLO methode

10% van boekwaarde	10%	1.050	105
10% van nog te maken kosten	10%	3.351	<u>335,1</u>
Theoretisch			440,1

Volgens risicokaart

	verschil tov laatst geactualiseerde grex	kans	buffer in €
Risico toelichting variabelen von prijs 25% lager	1055	25%	263,75
afzet drie jaar vertraging	475	25%	118,75
rente 1,5% hoger	15	10%	1,5
kostenstijging 1,5% hoger	120	10%	<u>12</u>
Theoretisch gewenste buffer			396

PROJECTINFORMATIE SLOTJES MIDDEN

bedragen x € 1.000

Soort kosten	Totale investering	Uitgegeven gelden	Nog te investeren
Verwerving	0	0	0
Sloopkosten	0	0	0
Bodemsanering	0	0	0
Bouw- en woonrijp	6.701	2.291	4.410
Overige kosten	1.589	1.003	586
Onvoorzien	500	0	500
Totale kosten	8.790	3.294	5.496

Soort opbrengsten	Totale opbrengsten	Ontvangen inkomsten	Nog te realiseren opbrengsten
Verkoop kavels	635	0	635
bijdragen van ontwikkelaars	3.318	1.818	1.500
Ontvangen subsidies	282	282	0
Bijdrage vanuit reserves of voorzieningen	4.700	1.960	2.740
Overige opbrengsten	0	0	0
Totale opbrengsten	8.935	4.060	4.875

BENODIGDE WEERSTANDSVERMOGEN

Volgens IFLO methode

10% van boekwaarde	10%	0	0
10% van nog te maken kosten	10%	5.496	<u>549,6</u>
Theoretisch			549,6

Volgens risicokaart

Risico toelichting variabelen	verschil tov laatst geactualiseerde grex	kans	buffer in €
von prijs 10% lager	vaste bijdragen	0%	
afzet twee jaar vertraging	125	25%	31,25
rente 1,5% hoger	22	10%	2,2
kostenstijging 1,5% hoger	252	10%	<u>25,2</u>
Theoretisch gewenste buffer			58,65

PROJECTINFORMATIE VLINDERVALLEI

bedragen x € 1.000

Soort kosten	Totale investering	Uitgegeven gelden	Nog te investeren
Verwerving	16.833	16.833	0
Sloopkosten	0	0	0
Bodemsanering	223	223	0
Bouw- en woonrijp	7.250	7.080	170
Overige kosten	27.198	27.122	76
Onvoorzien	11	0	11
Storting in groenfonds	10	5	5
Totale kosten	51.525	51.263	262

Soort opbrengsten	Totale opbrengsten	Ontvangen inkomsten	Nog te realiseren opbrengsten
Verkoop kavels	8.829	8.484	345
Verkoop aan ontwikkelaars	36.814	36.597	217
Overige opbrengsten	6.590	6.590	0
Totale opbrengsten	52.233	51.671	562

BENODIGDE WEERSTANDSVERMOGEN

Volgens IFLO methode

10% van boekwaarde	10%	100	10
10% van nog te maken kosten	10%	262	<u>26,2</u>
Theoretisch			36,2

Volgens risicokaart

Gezien het feit dat het hier de verkoop van de laatste strook betreft is het risico nihil te noemen, alle kosten zijn al gedekt en winstneming gerealiseerd. Om deze redenen geen risicokaart uitgevoerd

PROJECTINFORMATIE De CONTREIE

bedragen x € 1.000

Soort kosten	Totale investering	Uitgegeven gelden	Nog te investeren
Verwerving	32.473	28.266	4.207
Sloopkosten	291	191	100
Bodemsanering	148	-12	160
Bouw- en woonrijp	10.805	1.443	9.362
Overige kosten	19.793	16.332	3.461
Onvoorzien	860	0	860
Storting in groenfonds	312	11	301
Totale kosten	64.682	46.231	18.451

Soort opbrengsten	Totale opbrengsten	Ontvangen inkomsten	Nog te realiseren opbrengsten
Verkoop kavels	34.495	474	34.021
Verkoop aan ontwikkelaars	30.367	4.189	26.178
Verkoop panden	1.140	1.140	0
Bijdrage vanuit reserves of voorzieningen	153	0	153
Overige opbrengsten	9.163	5.818	3.345
Totale opbrengsten	75.318	11.621	63.697

BENODIGDE WEERSTANDSVERMOGEN

Volgens IFLO methode

10% van boekwaarde	10%	34.610	3.461,0
10% van nog te maken kosten	10%	18.451	1.845,1
Theoretisch			5.306,1

Volgens risicokaart

Risico toelichting variabelen	verschil tov laatst geactualiseerde grex	kans	buffer in €
von prijs 10% lager	9.030	25%	2.257,5
omzetten deel kavels naar projectbouw	3.596	50%	1.798,0
afzet twee jaar vertraging	9.702	25%	2.425,5
rente 1,5% hoger	1.917	10%	191,7
plankosten 3 jaar 2 ton hoger	917	50%	458,5
kostenstijging 1,5% hoger	1.031	10%	103,1
Theoretisch gewenste buffer			7.234,3

PROJECTINFORMATIE VEEKESTRAAT

bedragen x € 1.000

Soort kosten	Totale investering	Uitgegeven gelden	Nog te investeren
Verwerving	1.225	1.225	0
Sloopkosten	0	0	0
Bodemsanering	0	0	0
Bouw- en woonrijp	46	20	26
Overige kosten	354	337	17
Onvoorzien	5	0	5
Storting in groenfonds	8	0	8
Totale kosten	1.638	1.582	56

Soort opbrengsten	Totale opbrengsten	Ontvangen inkomsten	Nog te realiseren opbrengsten
Verkoop kavels	1.143	346	797
Overige opbrengsten	34	26	8
Totale opbrengsten	1.177	372	805

BENODIGDE WEERSTANDSVERMOGEN

Volgens IFLO methode

10% van boekwaarde	10%	1210	121
10% van nog te maken kosten	10%	56	<u>5,6</u>
Theoretisch			126,6

Volgens risicokaart

Risico toelichting variabelen	verschil tov laatst geactualiseerde grex	kans	buffer in €
von prijs 10% lager	81	25%	20,25
afzet twee jaar vertraging	43	25%	10,75
rente 1,5% hoger	23	10%	2,3
kostenstijging 1,5% hoger	1	10%	<u>0,1</u>
Theoretisch gewenste buffer			33,4

PROJECTINFORMATIE BENELUXWEG ZUID

bedragen x € 1.000

Soort kosten	Totale investering	Uitgegeven gelden	Nog te investeren
Verwerving	0	0	0
Sloopkosten	0	0	0
Bodemsanering	0	0	0
Bouw- en woonrijp	685	503	182
Overige kosten	1.107	964	143
Onvoorzien	33	0	33
Storting in groenfonds	24	15	9
Totale kosten	1.849	1.482	367

Soort opbrengsten	Totale opbrengsten	Ontvangen inkomsten	Nog te realiseren opbrengsten
Verkoop kavels	2.372	1.497	875
Overige opbrengsten	24	15	9
Totale opbrengsten	2.396	1.512	884

BENODIGDE WEERSTANDSVERMOGEN

Volgens IFLO methode

10% van boekwaarde	10%	-30	-3
10% van nog te maken kosten	10%	367	<u>36,7</u>
Theoretisch gewenste buffer			33,7

Volgens risicokaart

	verschil tov laatst geactualiseerde grex	kans	buffer in €
Risico toelichting variabelen			
von prijs 10% lager	91	25%	22,75
afzet twee jaar vertraging	36	25%	9
rente 1,5% hoger	-4	10%	-0,4
kostenstijging 1,5% hoger	8	10%	<u>0,8</u>
Theoretisch gewenste buffer			32,15

PROJECTINFORMATIE HEIHOEF

bedragen x € 1.000

Soort kosten	Totale investering	Uitgegeven gelden	Nog te investeren
Verwerving	143	0	143
Sloopkosten	90	0	90
Bodemsanering	50	0	50
Bouw- en woonrijp	2.007	0	2.007
Overige kosten	920	0	920
Onvoorzien	327	0	327
Storting in groenfonds	65	0	65
Totale kosten	3.602	0	3.602

Soort opbrengsten	Totale opbrengsten	Ontvangen inkomsten	Nog te realiseren opbrengsten
Verkoop kavels	6.522	100	6.422
Overige opbrengsten	65	0	65
Totale opbrengsten	6.587	100	6.487

BENODIGDE WEERSTANDSVERMOGEN

Volgens IFLO methode

10% van boekwaarde	10%	0	0
10% van nog te maken kosten	10%	3.602	<u>360,2</u>
Theoretisch gewenste buffer			360,2

Volgens risicokaart

Risico toelichting variabelen	verschil tov laatst geactualiseerde grex	kans	buffer in €
von prijs 10% lager	698	25%	174,5
afzet twee jaar vertraging	259	25%	64,75
rente 1,5% hoger	-50	10%	-5
kostenstijging 1,5% hoger	175	10%	<u>17,5</u>
Theoretisch gewenste buffer			251,75